

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupan a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Kinevezések; halálozás; erdélyi követválasztások; a Tiszaszabályozás ügyében (vége) Lámm Jakabtól; Tolnamegyei közgyűlés; Szatmár és Ung megyék főispánhelyettesi székfoglaló gyűlései; igazolás Békésből; erdélyi ügyek; a száva-kulpai gőzhajó-társaság közgyűlése; kirándulás; adakozások a József-nádor képcsarnokra; budapesti napló.)

Amerika. (Az egyesült státusok congressusának elosztása; veracruzai tudósítások.)

Spanyolország. (Izabella királynő eljegyeztetéséről a J. d. Débats.)

Anglia (Irlandi tudósítások a rozsburgonyatermésről.)

Franciaország. (A nemzetiség egyenruházata; választásfelirati vita a követkamrában; elegy.)

Értesítő; dunavizállás.

Magyar- és Erdélyország.

Ó cs. 's ap. kir. Főlsége ang. 6ván kelt kir. végzeténel fogva Erdélyben tinkovai Macskási Pált, ns. Kolozsmegeye főisp. helytartóját ugyanazon megye főispánjává; báró Sennyei Pál m. kir. helytartósági tisztb. titoknokot a n. k. udv. kancelláriához tisztb. udv. titoknokká; továbbá Ambrus Lászlót pozsonymegyei aljegyzőt a magy. kir. helytartótanácsához tisztb. fogalmazóvá kinevezni; végre Liptay Antal kanonokot 's kir. táblai praelatust sz. Mihály főangyal budamelletti b. szűz szigeti apátja címével díszíteni legkegy. méltóztatott.

Erdélyi országgyűlési követek lettek Segesvárszékből: Weiszkircher Károly és Schwarz János, tanácsosok. — Nagy-sink-székből: Semmi Mihály királybíró és Meiczner Márton ülnök. — Oláhfaluból: Bóth Ferencz alkirálybíró és Bóth Károly főjegyző. — Csíkszeredéből: Erős Elek táblabíró 's Dávid Elek eskütt.

Halálozás. Nőgrádban L. Apátfalván Prónay Miksa folyó hó 3kán, élete 58dik évében szenderült által az öröklétre. Egyenes szív, szilárd lelkiület, a közjó elővitelében ernyedetlen buzgalom, egyház-és iskola-ügyekben meleg és munkás részvétel, nyájas társalgás jellemzők, mindannyi feledhetlen emlékjelei az elhunytak. Kesergik őt özvegye, Pál, Otília, Amália és Paulina gyermekei, rokonai 's barátai, kiknek az országos hírű testvér János elhunytával alig enyhülhetett bánatjuk, most kettős mértékben ujula meg. Béke hamvainak!

Nemzeti képcsarnok. A József-nádor nemzeti képcsarnokát alakító egyesület pénzalapja gyarapítására közlebb napokban ó cs. kir. fensége Károly főherczeg 150 ezüst forint méltóztatott az intézet pénztárába kegyesen bekiutalni. Ó cs. k. fensége nek e nemzeti vállalatunk iránti magas figyelmét 's részvétét, mint a magyar nemzet iránti kegyes hajlamának nagybecsű újabb tanujelét örvendtes tudomásul hozza Mátray Gábor egyesületi titoknok.

A Tiszaszabályozás ügyében (vége.) De legszebb Szatmár ur értekezésének azon része, hol az általam kitett 500 ezer köb láb Tiszavíz mennyiségre kerül a sor. — Hic Rhodus hic salta — legmesterségesebben tud azon általugrani, a nélkül hogy azt csak egyetlen egy számmal is érintené. Nekem úgy látszik, hogy undorodik az honczkés alá venni, pedig épen Szatmár urnak mint jó házi orvosnak, ki beteget körül minden marczona (drasticus) gyógyszerrel tud nélkülözni, nem kellene undorodni semmiféle bonczolástól. Ha úgy borzad, kétkedem, hogy jó orvos. — Egyébiránt orvosi tudományával nincs semmi közöm, hanem a Tiszaszabályozásról adott véleményét egész végig bonczolni én csakugyan nem irtózom.

Midőn Szatmár ur tökéletesen helyesli Vásárhelyi ur tervét, ezt minden áron végrehajtani kívánván, jónak látja csak úgy negédesen általában roszalni tervemet 's mennél hamarabb öszzetipranni, noha mint mondja, a felső Tiszát nem ösméri. Ha nem ösméri, hogy tud belé szólni? De nézete szerint azért sincs szükség részletességekbe bocsátkoznia, mivel ugymond, Lámm is csak általánosan adta javaslatát. Ezek mind csupa chimeraék. —

Először is azért, mert Szatmár ur értekezésében következő tulajdon szavait olvashatni: „*Es ha még e mellett a már bevégeztet mértéki munkákból azt is tudjuk, hogy midőn Tokajon felül a Tisza esése minden 100 ölre 3 1/2, 4 1/2 és 6 1/2 tonnal, Tokajon alul Luczig ugyancsak minden 100 ölenként általánosan vére nem több 1 1/2 vonalnál*“ sat. Ezen szavak által tehát Szatmár ur maga magát czáfolja világosan, megmutatván, hogy igen is jól ösméri a felső Tiszát, mert kérdem: mi a vízmennyiség után a legfőbb feltétel, kellék vagy kívánat a Tisza tökéletes megösmérésére? bizony, kiki tudja, nem egyéb, mint az esés megtudása. A honnan pedig Szatmár ur az esést hájszányi pontossággal megtudta, ott csakugyan láthatta 's látta is bizonyosan a vízmennyiséget is. Látta, hogy Vásárhelyi P. urnál a Tisza leg és

legnagyobb vízfogyasztása Tokajnál 105 ezer köb lábat tartalmaz. Tehát Szatmár urnak okvetlenül látnia 's olvasnia kellett Vásárhelyi ur tiszaszabályozási tervét is. Már pedig oly tervnek látása 's olvasásából bizony néhány óra alatt is annyit tanulhat 's tapasztalhat a figyelmes olvasó, mennyit magányos ember sok évi helyszíni fáradságos járások 's kutatások által sem képes tanulni 's tapasztalni. — Nem kevesebb mint 35 éve annak, hogy a Tiszaszabályozás lehetséges módja 's eszméje megszállotta lelkemet! Sokat fáradtam 's áldoztam, míg azt tapasztaltam, mi szerény soraimban írva van; mégis meg kell vallanom, hogy kivált a Tisza esését nem tanulhattam ki pontosan egész 1 1/2 részvonalnnyig minden 100 ölnél, mint azt Szatmár ur értekezéséből ösmérni tanultam, fogadja köszönetem ez adatért. Bár a haza közjava tekintetéből még többet is közölt volna az említett tervekben!

Másodszor pedig az sem igaz, hogy szabályozási javaslatomat 's 500 ezer köb lábnyi vízmennyiséget csak általánosságban adtam volna. Megczáfolják ezen állítást minden iratim, nevezetesen pedig magyar röpiratom: 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 29. 30. 31 és 32dik §szai; a vízmennyiséget is részletesen megmutatják 's igazolják. Néze bár ezeket a nyájas olvasó 's hiszem tökéletesen meg fog arrul győződni. A mennyiben pedig még ezen igazolások sem lennének elegendők, kész vagyok még bővebben is kimutatni azokat. Tanusítják azok is, valamint a 69. 70 és 71dik §szok is: milly okvetlenül szükséges a vízmennyiséget mindenek előtt kellő tekintetbe venni, miként a vízmennyiség fő feltétele 's lelke minden víz- és így a tiszaszabályozási terv-készítésnek is, 's milly szomorú és mérgező drága tandíjt fizetett a külföld, mely arra nem volt elegendő figyelmes.

Ha már most Szatmár ur 's nemkülönben talán t. Keczkés ur is azon 500 ezer köb láb vízmennyiséget — mint igen erősen hiszem — meg nem czáfolhatják, 's kénytelenek azt megösmérni, kérdem: hogyan gondolhatják azon csak 105 ezer köb lábnyi vízmennyiségre számított 's alapított tervnek minden ároni végrehajtását az országnak ajánlani? — Azonban ők lássák, mit tesznek. Ők felelősek érte mint szinte a következőkért. *)

En az eskümnél fogva, mely szerint ó felsége legkegyelmeseb királyom 's a haza közjavát minden módon, bár hangyái erőmmel is, elősegíteni tartozom, kötelességemnek tartom nézetimet kimondani, hogy *boldogult Vásárhelyi ur tiszaszabályozási terve szerint*, a mennyire azt ösmérem, bár részletességekben nem is láttam, sem a hajózás és sószállítás nem fognának biztosítani, sem az ország a Tisza pusztító kiáradásától megmenteni. Ez az én hitem 's meggyőződése is.

Tekintvén a műveltebb külföld vízepítvényit 's általánosan a 19dik század tudományát 's tapasztalásit, mely mindenféle víz- és folyószabályozások tökéletes sikerítésére kész és biztos utat 's módot mutat, tekintve hazánk szomorú helyzetét, melyben a vizek áradozásai miatt létezhetetlennek tartom, hogy Magyarország is szem előtt tartván azon számos külföldi sikerült és sikeresített vízszabályozásnak tanulmányos példait, a többi világtól elmaradhasson 's vizek rendezésénél nem a legjobb 's legbiztosabb utat 's módot választhassa. Ezt valóban lehetetlennek tartom. —

Alázatos véleményem az: hajtassanak igen is végre a nmélt. Széchenyi István gróf 's kir. biztos ur ó excellentiája által igen bölesen munkálta 's foganatba vett tiszai átmetszések, mellyek minden szakértő véleménye szerint minden esetre szükségesek: időközben pedig vitassuk meg tovább a szabályozási terveket, indokokat 's aggályokat tudományosan legszigorúbban, de lehetőség egyszerűen és közérthetőleg azon komolysággal, mellyet ez országos ropant kérdés igényel, megvizsgálván a hely színet is. Ismértessük meg a hazát 's minden érdekeltet valamennyi állítás okaival 's okatlanságival, minden személyes sértés 's gyanusítás nélkül. Tegyük azt nyomdák és hírlapok útján, mellyek az ország használatára oly szívesen át-

*) Hiedelmünk szerint a biztosítás végett szükséges tervigazítást vagy módosítást megtette Palleocapa ur a recipiens folyamra nézve szükséges vagy tágabb ártér-hagyással, vagy hol kívánatlik, talán az árvíz-kiosapongási fokok 's alant-partok mentében emellett töltésezéssel 's költség-kimelés végett az előleg tervezett száz 's néhány számú átmetszés kevesbitése által, meg nem feledkezve az öntözhetősi rendszerrel is. Szerk.

gedtetnek. — Hiszem, legkegyelmeseb uralkodónk 's atyáskodó kormányunk alatt azon boldog időbe léptünk, hogy kivált oly vállalatról, mint a jelenlevő, kiki szabadon 's tartózkodás nélkül mondhatja ki véleményét úgy, hogy valóban mi is jelen korunkat azon időkhez sorozhatjuk, mellyekről ama régiebb nagy történetíró Tacitus mondja: „*Rara temporum felicitate ubi sentire quae velis, et quae sentias dicere licet*“ természetesen: illendőség határai közt érte.

Azért egész bizalommal felszóltom t. Keczkés Károly és Szatmár Sámuel urakat: miként e részben tovább is nyilatkozni méltóztatassanak, mire még én is illedelmesen felelni nem késendem. Szatmár urat pedig becses neve mellé czimjelének is oda iktatására szívesen kérem, hogy tudjam: kivel jutott vívni szerencsém. — Vajha így megtudhatnók t. cz. Palleocapa ur becses nézeteit is! — Igy minden oldalról megvitott vélemények 's felvilágosítások bizonynyal megfejtik 's feloldják a kérdést. Történjék bár a képtelen mondással vagy tervvel az, mi már gyakrabban történt a közéletben 's világon, ha mindjárt az én tervemet éri legelőli is a balsors azon deák mondás szerint „*ignotis placet, notis est derisus*“ ez mit sem tesz; de bizonyosan e nagy dolog az egész haza meggyőződésére 's hiszem, valódi javára is tökéletes tisztába fog hozatni. Megtudandja a nagymélt. kir. biztosság és a haza, mellyik terv a legjobb, legczélszerűbb, és talán legolcsóbb is. —

Ezen eljárás (bátorkodom hinni) nagy mértékben könnyítend képezni úgy a n. mélt. k. biztos gróf ur ó excellentiájánál (ki, mint kiki tudja 's látja, becses életét 's fáradhatlan törekvésit csupan a haza közjavának szenteli) mint a t. királyi építési főigazgatóságnál, valamint a cs. k. legfőbb építő udvari tanácsnál is csalhatatlan ítéletet 's véget vetend minden aggodalomnak, megnyugtatóván a közönséget úgy, mint minden érdekeltet, valamint a n. mélt. k. biztosságot is. Mert mindenki átlátandja, hogy a Tisza kiáradásának elhárítása és a hajózás 's talpszállítás biztosítása ezen roppant lépés hazánk szerencsésb jövőjéhez, a Tiszaszabályozás tökéletesen sikerülend 's mély hódolattal tisztelendi a hálás utókor legkegyeseb uralkodónk örök emléké, valamint atyáskodó kormányunk leghathatós b férfainak áldott hamvait is, kik alatt a haza felvirulásának egyik legfőbb alapja létesített. Ungvárt augusztus 30kán 1846. L á m m J a k a b a k. kassai kerül. igazg. mérnök és t. bíró.

Tolnamegyei közgyűlés. Szegzárd szeptember 10kén. Augusztus 31kén kezdődött évnegyedes közgyűlésünk, mellyre hogy a KK. és Rendek közül igen számosan jelentek meg — nem lehet mást tennünk, mint örvendeni azon köz részvételen, melly a széllyel lakozókat gyűlhelyünkre pontosítá. A megjelentek számához tartozik korteseink legioja is, kik illy nagy munka idejében, midőn a dunamelékieket a Duna árja is fenyegeti, — közjó iránt lobbant lelkedéssel láttak a munkához 's a tartott beszédek fonalát helyesen felfogva, ügyes betanultsággal folyton éljeneztek. A nemesség ezen nélkülözhetlen osztályának mozgalmit midőn szemléljük, valóban nehezeltéssel kell a hírlapoknak t. szerkesztőjiről megemlékeznünk, mikor ők újságok özönnével ellátva a legérdekesb újságot nem kis színeltséggel takarják el 's azzal bennünket úgy látszik csupan akkor a karnak meglepni, mikor a nemesi jogok gyakorolhatása műtételére igen kevés idő mutatkozik. A tisztelt olvasó közönség előtt mi tehát ezen újság fölött függő lepelt feltárjuk 's levelezői tisztünkhöz képest kikürtöljük, hogy országgyűlésünk lesz, és pedig nem sokára, mert Tolnában a követválasztási mozgalom a követeket kijelölték 's a megyének némelly részeiben azokat már meg is éljenezték. — Illy barangoló mozgalom mellett nem csuda tehát, hogy a köznemességnek szép száma nem maradt ki tanácskozási teremünkből. — A főispáni megnyitó-beszéd után Apponyi György gr. kancellárrá lett kinevezetése lón e megyével tudatva 's mint a mult országgyűlés egyik legjelesb bajnokának köszöntő felirás indítványoztatott. Az indítvány ellenmondásra eleinte nem talált, de midőn ezt jegyzőkönyvbe kívánták igitatni, az ellenzéknek szép szónoklatu egyede olvasát nyilatkozatá — mi természetesen a felirást nem hátráltatá. Továbbá

Olvastatott azon helytartósági intézvény, melly szerint a diszjellel érdemesített katonák pereit végrehajtás előtt legfelsőbb helyre terjesztetni rendeltetnek. Itt aggasztó felhők lepték meg az ellenzékét, míg első alispán az 1836dik évben és korábban kelt intézvények által be nem bizonyítá, miként ez polgári érdemekre is kiterjeszkedvén 's a per

nem ítélet-megmáskítás, hanem azért kívántatik fel, hogy vajjon a kiállított büntetés után az elítélt egyed a diszjel-visszeléltől megfosztassék é vagy sem? — az öszszetornyosult felhők szétszólván, a nem létesülhető diadal érzetében az ellenzék is megnyugodni látszott 's az intézvény tisztelettel fogadtatt el. — A görög nem egyesületi áttérést tárgyazó intézvény jövő országgyűlésig is teljes erejűnek és jogszerűnek ismértetvén, törvénynyé alakítását sürgetendjük. D. Sz György nemességének hadnagya, míg nemes társait szép számmal szemlélteté, a husárszabást hozá emlitésbe, ha valaha, ugy most lehetett leginkább látni, miként nem az előterjesztett okok nyomósága következtet néha megyei közhatározatot, mert ha nemes barátainak folytonos kiabálását tekintjük, ugy látszott, hogy ok mivel sem gondolva, önérdéküknek mérszáros felebarátai romlását is örömet feláldozzák, czéljuk nem volt más mint minél olcsóbb hust kaphatni, és ha főispánunknak ritka tapintata ez ügyön fordítást nem tesz, nemes barátink a husárát felére is csökkentik. Pedig sokkal szebb alakban tünik fel ez alkotmányos jeles szabadság gyakorlata, ha az által a magánérdekek szentsége csorbultat nem szenved. — A marhahus fontja 13 xrol 11re szállítottat. Ez olyan ár, mellyet mostan mindenki megállhat. Választvány is lett ki-nevezve, melly a mérték pontos kiszolgáltatása iránt czél-szerű intézkedést hozzon.

Más napi gyűlésünk Szabolcs vármegye ismértetes le-velével nyitattat meg, mellyben megkerestünk, hogy fő-ispánunkat a törvénysszékeken elnökösködni ne engedjük. Első alispánunk hosszabbra fejtetve az ellenmondás-ra nem talált ügyet 's ha beszéde fonalát hamarabb félben szakítja, a levél rövid tudomásul vétetik a nélkül, hogy el-lenzékre talál, mert ellenzék tagaink első napi gyűlésünk után teremünket oda hagyák, épen e tárgynak már majda-ni befejezetésekor lépettbe volt országgyűlési követünk B. I. kinek pár év előtt minden mondása megyei végzésre, min-den indítványa közfelkarollatásra talált, most, ha közelebbről megynket nem ismernők, azon gondolatra volnánk ve-temedni kénytelenek, hogy politikai hitsorsosai kihalnak, mert lelkes szavai hatásukat csak olykori üres éjzenben nem pedig az általa kívánt sikerben lelik fel. Gyűlésünk má-sod napjától végeig ő volt maga az ellenzék, vivott ellenei-vel mint jó hadvezér, ki elleneinek sokaságától környezet-ve, bizonyos legyőzetésében, meggyőződésén táplált ügyé-nek várakulását feladni még sem akarja. A szabolcsi levél mellett felhozott törvényes és gyakorlati szempontoknál e-gyes hangja mégis elhangzott, mint a pusztában kiállózóé. — Tolna vgye KK. és RR. Ulászló király I dec. 72 — és III dec. 71 — továbbá az 1536: 37 és 1723: 58 t. cz. ren-deletéhez alkalmazott ellenkező gyakorlatnál fogva a tárgya-ra nézve az értekező megye nézeteiben nem osztoznak, mit annak hivatalosan megírati rendelték. — Turopolya ne-mességének kir. biztos Kukovics János elleni vádaira néz-ve közölt levele, egy tagból állván az ellenzék pártollatás nélkül egyszerűen tudomásul vétetett. — A nevezetes tár-gyak közül még megemlitendő: miként a bekövetkezett rosz termés miatt félhető népinség tekintetéből a nép álla-pota helységenként fel fog jegyezteni, a földes uraságok könyörületre szólítottatni's mind ezekről october 5dik napjára kitűzött kisgyűlésre teendő jelentés mellett a n. m. helytar-tótanács figyelmeztetni. Jövő évnegyedes közgyűlésünk ha-tárnapja november 30dik napja. Rend es levelező.

*** Szatmármegyei főispánhelyettes székfoglalás. N. K. Á. r. o. l. y, sept. 9én. Oly ünnepélyről teszek tudósítást, melly a kitüntetett tisztelgési pompát és fényt tekintve, Szatmármegyében hosszúság emlékezetben maradand. Ez ünnepély, a főispáni helyettes beigtatási ün-nepélye vala. — Folyó hó 6ik napján, az előre gondosan tett intézkedések szerint — számos tagból álló fényes küldöttség várta ő mlgát Bagos helységben, — honnan gróf Lázár Er-zsébet özv. Bagossy Jánosó házánál tartott dús teritékű ebéd után — ő mlgá számos kocsis kíséretében a székesváros felé indulván, Domahida helységnél, a lovakon ülő 's daliás tekintetű megyei ifjuság és nkárolyi nemesség által üdvözöltetett; a székesváros határszélénél pedig várták ő mlgát az uradalmi tiszték, és a ' diszes zászlót követett lo-as polgárok rendezett tömege. Ágyudörgések hirdeté a vendég közeledtét 's hogy a végtelen porfelleg a látást negátolja, szives indulatból készek valának a város lakosi a hosszú utcákat megöntözni. A város végén diadal-kapu emelkedett, hol a városi előjárók tiszteletüket kije-lentvén, komoly méltósággal megkapó szép rendben vonult végig a zöld lombokkal díszített utakon a nagyszerű dísz-menet, hullámzó embertömegtől kísértetve. — A harsány 's éljen' rivalgás szakadatlan volt. — A díszmenet czélhoz jutva, ő mlgát tisztelgő szónoklattal fogadá a megyei RR. gyülekezete; ezután egymást felváltva mutaták be tisztele-tüket az egyházi rend, gazdasági egyesület 's királyi és bá-nyavárosok. Ő mlgá minden tisztelgő szónoklatot termé-szetes szerénységgel, kötelező nyájassággal 's nyílt szívből

fakadt válaszzal fogadott. Alig végződtek a tisztelgések, midőn a város középületein ezer meg ezer csillag gyult ki; 's a nagyszerű kivilágítás bámúlásra ragadt bennünket. Ké-ső estig hullámozott az utcákon a bámész néptenger 's ő mlgá kocsiját mindenütt 's éljen' rivalgás közt követte. E' néptenger arca derült vala 's midőn annyi tömérdek nyelv éljeneket hangoztata, ezt nem ujságvágy, sem nem a máso-akat utánzási hajlam szülte, hanem az ünnep tárgyahoz csatlakozás. Az, ki a népkegyét, sem hiusághól, sem bár-melly mellékes czélból soha nem vadászta, hanem azt sze-rénységeért 's munkásságaért kapta, magasztos érzelmek-kel fogadható e' tisztelet jeleit, 's ezekből, sokszoros küz-delmeiben kapott sebeire eryhitó balzamat merithetett. — A' tisztelgést fátylós zene zárta be; a fátylós zenét adta if-juság, idősbeek kíséreteiben a megyeház udvarára vo-nulván V. L. főjegyzőt, és G. S. főbíró leendő alispánokul éljenezve kiáltá ki. *)

Felviradt a székfoglalás napja, 's ő mlgá, a közgyü-lésből kinevezett 's őt meghívó küldöttségnek kijelentvén, hogy az isten és vallás iránti kötelesség minden emberi dolognál elsőb, meghívá a RR. ket előbb a' kath. azután a' ref. egyházban tartandó isteni tiszteletre. A' RR. mind két helyen nagy számmal megjelenvén, a' hálaáldozat bemuta-tása 's a' ref. egyházban tartott alkalmi velős szónoklat meghallgatása után, a' gyűlésterembe visszavonultak, ho-lott is ő mlgá ékes és tartalomdus beszédet tartott, melly-ben politikai hitvallását is előadá 's miután az esküt, főtiszt. Dózsa Ant. szatmári kanonok előmondása szerint után mon-dá, hosszúság éjzen kiáltások közt székét elfoglalta 's miután a' rendes tanácskozások sorompója megnyitattat, sietett ő mlgá a' RR. közkívánatát megelőzni 's a' szükségét telje-síteni, midőn a' tisztválasztásra octob. 21dik napját azon nyilatkozattal tüzte ki, hogy a' tisztviselők választásakor e-gyedül az érdemet tekintend, a' tisztválasztást megelőző napokon pedig közgyűlést tartand, melly alkalommal tartoz-lik minden tisztviselő sáfárkodásáról számot adni. Nem szó-lok a' főispáni helyettesnél készített gazdag ebédéről, nem az itt üritett áldomáspoharakról; sem azon váratlan jelenetel nem festegetem, midőn az ellenzék intelligentialis nagy szá-mu csoportja E. M. és D. M. alispánokul kikiáltotta; **) ha-nem csak egy dolgot említek még meg, melly dícsően or-szágló legjobb fejedelmünk iránt hálaára kötelezte Szatmár-megye Rendét, Károlyi György gr. ő mlgá uradalmi igazga-tóját Flekl (ezentul Térey) Károlyt, a' megye kérelmére, nemesi szabadsággal ajándékozván meg ő felsége, a' ré-szére kiadott nemesi czimeres levél sept. 9ik napján hir-dettetett ki. — Elérzékenyül öröm sugárzott minden arcz-ról látva, hogy a' valódi érdem jutalom nélkül nem marad-hat; az érdemesítettnek kebelhullámit pedig csak az ismér-

*) E' fátylós zenéről a pesti Hirlap levelezője ezeket közli: A' helybeli uradalom mindent megtett, hogy a' nap fé-nyes legyen, melynek éjszakáján azon párt, melly különbö-ző időben különböző nevet visel: conservatív, midőn e' szó-nak cursusa van; calvinista párt, midőn korteskedni kell; jó-zan vagy mérsékelt haladó, ha magasabb kegyelést akar nyerni, e' párt még azon éjjel kikiáltá jövődó alispánait, V. L. főjegyzőt és G. S. főbíró fátylós zene mellett; a' nevelék egyénirát jól ismértük már addig is, mert váltig kiáltva vol-tak 's győzedelmökkel, mióta főispáni helytartónk ki van ne-vezve, beharangoztatott a' megye, elszámláltván a' magas-sabb sympathiák, mellyek őket támogatni fogják. A' kikiál-tásnak nagy hatása nem volt, 's azt egy kis esemény még jobban elcsúsznyitette. Az első jelölnek szállása ugyanis a' másodalispáni szállás felett van az emeletben, a' megyeház-ban; 's midőn a' zenekör jelöltjének szállása előtt az udvaron tisztelgett, a' főjegyző a' felső folyosón 's a' másodalispán az alsón, egyszerre jelentek meg köszönni a' megtiszteltetést, 's beszélt amaz fen 's ez alatt, mi zavart szerzett a' kis sereg-ben, 's egy kis mulatságot másnapra az embereknek. Meg-történt; az egyik boszankodott rajta, a' másik nevelt; 's el-mült. Szerk.

**) Ezen kikiáltásról így értesít a P. Hirlap levelezője: A' melly nap a' tisztújítás határnapján ki volt mondva, azon párt, melynek jelölését némelylek hirdeté, délután 6 óra-kor kikiáltá jelöltjeit, E. M. és D. M. táblabírákat, oly fénye-sen mint Szatmárban soha még nem történt. Mintegy 200 főnyi sereg az uri rendből, kísérv megannyi néptől, hál pom-pás fogat övedezése mellett, mellyek az előbbkelő és i-dősbeek számára álltak ki, harsogó zenével indultak a' sar-vas-vendéglőből a' megyeutczába, hol E. M. — t egyik barát-jának szállásán feltaláltván, díszmenetben a' megyevár udva-rára haladtak, hol D. M. szállásolt; 's őt is felkarollván, di-dallal vivék el magokkal, nem kevés öröme a' jónak. Mi hatása lett e' kikiáltásnak, abból ítélhetni meg, hogy a' má-sik párt következő három napon szüntelen conferentiázott; első alispáni jelöltjét leléptette, chivén hogy e' jegyen le-hetlen gyozniok; azután, egy ivnek aláírásával mérsékelt haladók pártjának nyilatkozatván magokat, első alispánul K. L. et kiáltották ki, ki azonban azt elfogadni nem akarja az-on körülménynél fogva, mivel adott szava kötelezi ma-zár, midőn a' másik párt jelöltjét kikiáltotta, ellene fel nem lépni, miután vele, felhívás következtében is, nem lépett föl. E' miatt ezen párt még mind ez időig nem tudja újabb viszo-nyait megalkatani; 's miután első fellépését is visszavonta, csak nagyobb zavarba jött, mellyben egy pár fenálló és el-melőzött igény még neveli a' háborodást. Szerk.

heti, ki mint ő, saját erején teremti jövőjét és sokszoros lelki küzdelmeiért ohajtott jutalmát megtalálja.

Néhány szót még a' megyei életéről. Nagy napnak né-zünk elibe 's az eredményt a' jövő titkos fátyola fedezi. Fő-ispáni helyettes ő mlgát most az egész megye minden szí-nezetre való tekintet nélkül békeangyalnak tartja, de félő, hogy a' pártok, mellyek most is homlokkal állnak egymással szemközt 's a' kibékülést egymással mindedig nem kísér-tették meg, átkos küzdelmeket idézhetnek ismét e' megyére. Nyuljunk kebleinkbe uraim! 's ne próbáljunk a' közvélemé-nyen, mellynek kedvencei nem vagyunk — erőszakot tenni; engedjük az olyanoknak a' lért, kik azon erős lábakkal megállhatnak; legyünk egymásiránt kölcsönös türelemmel 's ne tegyünk semmit sem szerénytelen önhittségből, sem gunyos lenézéssből; így pártviszályok rémes fellegei megyei éltünk egét nem horitandják. —

Főispán-helyettesi székfoglalás Ungban:

Pribék Antal ungi főispáni helytartó székfoglalási ünnepe f. é. szeptember 1ső napján ment véghez 's mondhatom, hogy én részemről sok ilyen ünnepélyt láttam, mellyekről el-mondhatni, hogy fényben dúsak valának, de melly az ungi-nál szívélyesebb körben forgott volna, megvallom, nem lát-tam soha. Mert itt a' szó teljes értelmében nem volt egyéb, mint esupa tiszta öröm, általános szives lelkes öröm. Elő-teti este midőn a' megyei küldöttség kíséretében megérke-zett az ünnep hóse, legelsőbben találkozott az ungvári hé-ber közönséggel, melly számára diadalivet készíte, ily föl-írással: „hódolat az érdemeknek.“ Éssit megköszönté a' kö-zség nevében W. M. héber előjáró, átadva neki a' község nevében általa készített és nyomtatott beszédet 's válaszul e' község azt vevé, hogy miután ok a' türelmi adóteherből ő felsége által fölmentettek, ügyekezzenek megmutatni: hogy erre érdemesek valának 's hogy négytanodákat építse-nek, mellyekben a' magyar nyelvet tanítsák és bontakoz-zanak ki régi előítéleteikből, hogy a' nemzeti testülettel egyesülni képesek legyenek. Azután fölült ismét kocsijára és héber szüzek szép fehér díszöltönyben fogadák, kiknek egyike által hazai nyelven üdvözöltetvén, szives kívánatai-akat megköszönté, a' nyelvet intve őket, miképen ne feledjék azt, hogy ok egykor a' férfiak szívein uralkodni fognak, an-nál fogvást azokat arra ügyekezzenek birni, hogy a' hazá-nak, királynak szeretet- és tisztelet-érvő fiaikat 's leányo-kat neveljenek. — Az ungvári keresztény község részéről is diadalkapuvál és D. P. által értelmezett üdvözléssel fogad-tatt; honnan a' vár kapuján érkezvén a' megye házába, a' lépcsőknél megyei fényes küldöttség által fogadtatt 's a' KK. és RR. nevében B. F. tisztel. főjegyzőnk által lelkes beszéddel lón megköszöntve, mellyben a' kor érdekei el-mésen valának megpendítve és kiemelve. Mire válasz lón a' szívnek hó kiömlése, a' hang rezgésien megtetsző forró érzelmek rövid nyilatkozata, mellyekre azon percznyi idő nem vala elégséges, hogy elbeszélhesse azokat a' mélyse-gesen érvő lelkes férfiu. 'S van is a' gondolat és érzelmek között azon csodálatos különbség, hogy amazi ki birja u-gyan a' nyelv mondani, mig az érzelem alig tud előadás tárgya lenni. Szünni nem akaró éjzeneké közt lépett föl a' főispáni termekbe 's utána tódult az értelemkés egyete-me, mint anyaméh után a' rajt; és este általános kivilági-gítás következett, mellyben fölünök voltak: a' város tanács-házán, árnyképe a' napi hősnek, nemesi koronával dísz-eítve, ily évköteménynyel alatta:

VILLEI Pribék Antal Vrat tarsd VédVe sok éVig VngVnk fő polCzán Isten IDőknek Vra!

És minden ablakon egy lobor (pyramis), mellyen olvasható volt e' két szó: „Éljen Pribék.“ Azután S. B. bolt-ján szinte ily irat, szép kivilágítással:

„Éljen a' kormányzó szíveként Hú VILLEI Pribék Antal Vrvnk VvVjon az IDVes Vton!..“

Volt a' héber imaháznál is disztvény ily átvilágítással: „Isten szerzé e' napot, vigadjunk és örvendjünk rajta.“ 'S ben az imaházban köz könyörgés tartatt az ujdón kineve-zett helytartó jelenlétében 's karénekis zengett öszszehang-zó dallamokban. A' könyörgés tetszett; mert szivreható e-lőadással van fogalmazva és nagy évszel. Azután D. K. erdömester udvara előtt is látható volt ily átviláglat: „Él-jen Pribék Antal!“ 'S mondják, hogy a' nagy hidnál is W. J. ujdón épült házánál minden ablak ily átvilágítással volt el-látva: „Éljen!“ 's a' posztógyáron kis torony alakban látszott egy átvilágítvány, melly szinte csinos volt; P. L. házán ha-sonlól volt egy ily fölírással: „Éljen a' megye főispáni he-lyettese!“ Taraczok is darrogtak és a' Kárpát bércei ha-talmasan visszaverték morgadalmit! És a' nap fátylós ze-nével bevégezve; P. Á. aljegyzőnk lelkesen köszönté a' fia-talság nevében ő mlgát 's lelkes böles választ vala nyerni szerencsés viszont a' fiataltság számára. Más napon pedig a' r. kath. egyházban nagy misén valánk, hol D. Á. hegedűje gyönyörködteté 's lyány-hagy is vala hallható a' zenekarban, melly égbé ragadá az ünnepélyes lelkeket szép zengzeté-vel. Egy szóval: minden modor ki lón merítve, minő csak az

itteni körü-lón az ün-nAzután a' beszédek j feledi el e méltán ör-zés szívébe-jétől végig-hárköszön-Elég legye-merítettel-zene sem-ezen szövé-borús nap-isten, hog-

tán azonb-nevemmel-haltam. — megyei leg-kelet csak ó-általi közr-folatokba-készítője. — két részer-stratiók né-van Tomc-ki volt az-W. B. b. 3-országgy-Békeskö-galomma-b. és T. u-ók is esu-lóban ne-alatt bírt-mal köve-ur is; 's h-tünket Bé-jegyzőkö-azonban-ly lehet-bántak va-tem, csak-nem öszz-

To-melly Na-zon párt-tudtam, tam, min-annyi pé-sággal, m-tot tudta-— mint-voit. Sz-lesentia-iránytala-dolgok f-gokra f-inkább k-ösméri, nében p-kellemet-ve önm-többség-sal együ-berszán-ment vé-ó akár f-azon ok-tott meg-végbe n-nagy né-elvont v-én végig-erre sen-zét az u-lózni kel-ben has-olly egy-nek az a-tositotta-szóltam-ször éle-Által kö-denki h-fejem m-magam,

itteni körülmények közt kitelhetett elme és szívtől's úgy lón az ünnep hőse üdvezelve, szeretettve és tiszteltve. Azután a' nagy gyűlés vége kezdetét, hol az eskü és remek beszédek jövének szőnyegre. Fontos tartalmát sokáig nem feleli el egy ungi sem a' főispáni helytartó beszédjeinek's méltán őrzendi H. A. főjegyzőnk beszédét is emlékezetében és szívében az ungiak mindegyike, ki azt figyelmesen eljéltől végig hallgatá. Következett elvégre a' lakoma és pohárköszöntések'st'b. 'stb. De ki győzné mindezt elősorolni? Elég legyen mondva, hogy a' tisztelgésnek minden fajai kimerítettek's mi Ungban még soha sem történt, most fátylas zene sem hiányzott. Jelképeül tartjuk ezt annak, hogy mint ezen szövétneknek az éji homályt, úgy deritendi föl a' megye borús napjait a' helyettes langesze's nemes szívével. Adja isten, hogy úgy legyen. Amen. Z o m b o r y Leopold.

Békesből. Hirlapba cikket sohasem írtam; miután azonban Tomcsányi József ur szilvási fűrdőbeli iratában nevémmel sokat bibelődik: szó nélkül a' dolgot nem hagyhattam.—Felel ő ottan valamely cikkre, mely a' Békesmegyei legközelebbi tisztújításról szól; miután én azon cikket csak úgy, mint ő, a' pesti Hirlapból olvastam's annak ki általi közreboacsátatását most sem tudom: e' részben czáfolatokba nem bocsátkozom, feleljen, ha akar, annak szerkesztője.—Hogy az utolsó tisztválasztásban működött mind két részen ellenzéki tagok léteztek's hogy az ottani demonstrációk nem egyedül politikai nézetekből támadtak, igaz van Tomcsányi urnak.—Azon kérdésre Tomcsányi urnak: ki volt az országgyűléseken nagyobb ellenzék, én é? vagy W. B. b.? megfelelek az országgyűlési naplók. Én az 1837% országgyűlésen, mely még eddig leghosszabb volt, mint Békeskövete 3 évig és annyi hónapig tölem telhető szorgalommal működtem, utasításimat híven követtem; W. B. b. és T. urak szinte teljesítették köteleességeiket; de hogy ők is csudákat tettek volna, azt nem hallottam, sem a' Naplóban nem olvastam. Megyém megelégtetését országgyűlés alatt bírtam; mikép fogadott a' megye akkori követtársammal követ-számolási gyűlésünkben, tanúja volt Tomcsányi ur is; 's hogy olly diszes végzéssel koronázták követi tisztünket Békesmegye rendei, mellynél kiünőbb egy megye jegyzőkönyvében sem olvastatik, az is tudva van; hogy azonban később ez országgyűlés után csak azért, mert csak így lehetett másnak az előmenetelre utat teríteni, mikép bántak velem, az is nyilvános. Ezt nem panaszkep emlitem, csak annak érintésére, hogy olly méltatlan bántalmak nem ösztönök arra, hogy valaki épen nagy ellenzék legyen.

Tomcsányi úr engem azon párt főnökének nevez, melly N. és O. o h a j t o t t a a l i s p á n o k n a k, sőt azon pártot Cs. T. féle pártnak nevezi. Én eddig csak annyit tudtam, h o g y én is a' N. és O. féle pártban álltam, mint más. Ez tehát reám hízogó, hogy annyi hatalom, annyi pénz ellenében igen nagy mellet csekély fáradsággal, mivel lakomból ki sem igen mentem—olly erős pártot tudtam alakítani, melly emberre nézve a' hintós pártnál — mint azt Tomcsányi urnak elnevezni tetszik, nagyobb volt. Sz. többségét credentialisok tették, mellyek eltörléseért azelőtti gyűlésen híjában vitakoztam; melly credentialisok mikép szereztettek össze, tudva van. Céliránytalan volt T. urnak a' keztyüt ellökni, és épen neki e' dolgok feszegetésibe bocsátkozni; tisztújítás után olly dolgokra fátyolt kellett vetni; barátság és bizalom helyrehozására inkább kezet nyújtani az ellenfélnek; mert hiszen maga megösméri, hogy a' Cs. T. féle párt tábor volt, egy tábor ellenében pedig, akár gúnynyal, akár megvetéssel viseltetni kellemetlen alispánkodás lehet. Főlöslég volt magára nézve önmaga személye választását is felhozni; mert ha Sz. többsége, a' szavazó 1064 voksból, a' 256 credentialisokkal együtt csak 229 volt, úgy azok, kik eltávoztak, több emberszámot tettek, mint a' kik megmaradtak; a' voksolás sem ment véghez T. urnák; így nem mutathatja meg T. ur, hogy ő akár felkiállással akár szavazattal többséget nyert: mert azon okoskodás, hogy Sz. ur 228 szótöbbséggel választotta meg's azért nekik is annyinak kellett volna lenni, ha t. i. végbe megy a' voksolás, csalo remény is lehetett: mert O. nagy népszerűséggel bírva a' hintós párti emberekből is elvont volna sokat.—Miórt távoztak el? arra ő k feleljenek, én végig más nap is ott maradtam. Mi pedig az ügyet illeti: erre sem volt üdves a' fellépés; mert darázs-fészekbe tette kezét az urbéri rendbeszédések megemlékezésével; ezeket mellőzni kell, mert az urbér: Vulkán, ha azt valaki korteskedésben használta volna is, tanácsosabb azt itt mellőzni. Hogy olly egyed találkoztott volna a' pártban, ki az elveszett pernek az ajánlott alispánok által leendő megnyerhetését biztosította volna valakinek: az hihetlen; én egyedül egyszer szóltam az összes párthoz Gyulán tisztújítás estéjén's először életemben kortesekhez, midőn ezen párt, küldöttsége által körébe meghívott. Mit szóltam ott a' nemességhez? mindenki hallhatta, soha olyast mondani nem szoktam, mitől fejem megfájulna; személyeskedés sem kenyerem; miután magam, két helyen Gyomán perrel, Csabán egyezséggel

urbéri földeket rendeztem: következzel beszédek pedig nem teszek. —

Hogy ezelőtt 12 évvel, mikor ez divat volt, nekem is volt czimeres hintóm, miután T. ur olly szép emlékező tehetséggel juttatta e' fontos tárgyat hirlapok utján eszembe —igaz lehet.—Haruckern b. nemzetségé itt a' hatalom és dicsőség; illy hatalommal birni, szép dolog, de más rovására fájdalmas. —

Haruckern b. első szerző látván, hogy akkori időkben csak a' szegényebb sorsu vállalt megy. hivatal's abból el nem élhetett: földeket ajánlotta a' megyei hivatalokhoz. Ezen tett akkor üdvös és szükséges volt, most fölösleges, káros. Ezen földek jobban jövedelmeznek, mint a' megyei hivatal; a' jótét viszonzást vár. 'sat. Cs e p e s á n y i Tamás.

Pest-miskolczi vasút. Örömmel tapasztalja minden honpolgár, hogy jelenleg hazánk bármely részén is, legfőbb figyelem fordítatik a' közlekedésre; örömmel láthatni, mikint azon entusiasták száma, kik az átalakulást szellemileg csak a' levegőben, anyagilag pedig a' theoríában, 's nem ben a' honban előbb, hanem először is a' külföldön keresik, naponkint lejjebb olvad; szaporodnak ellenben azok, kik meggyőződve arról, hogy pusztán retorikával reformálni's jó ut nélkül haladni nem lehet, átlátják egy részről, hogy olcsó pénz és könnyű közlekedés az anyagi reformok alphája, 's más részről, hogy anyagitehetség nélkül a' szellemi haladás csak pium desiderium. Közlekedés tehát egyik főemelyűje a' haladásnak, és hála a' magyarok isténének! ez hangzik mindenfelől, ezt követeli minden honpolgár, hazánk egyik határától a' másikig. Törekszik ugyan is a' pozsonyi polgár Pesttel, ez felső Magyarországgal, Erdélyvel, Ujvidékkel, a' sopronyi Győrrel, a' mohácsi Pécseszel összekötetni, szóval: közlekedés honunk jelszava.

Hazánkban eddig legelőkelőbb a' közlekedés Pest-Pozsony közt, ezt elősegéli a' szőke Duna; de még inkább a' nem messze fekvő Bécs. Ehez igen közel áll élelenség tekintetében tapasztalásom szerint Pest-Miskolc; és ez az, mit jelen szavaimmal bebizonyítani ügyekszem, egyszersmind megmutatni, hogy a' pest-pozsonyi vasut után legszükségesebb, de talán még gyümölcsözőbb lehet, és legkönnyebben is építhető a' Pest-, vagyis inkább berezel-miskolczi, 's ezen vonalon már most is az év bármely szakában legelőkelőbb a' forgalom, legszámosabb a' személyszállítás.

1ör. Felső Magyarország kereskedésének gyűlpontja Miskolc; ide hordja termékeit Szabolcs, Heves, Bihar's Zemplén egy része, N. Kunság, olykor Békes, Csongrád; innét vízsi azt Gömör, Torna, Abauj, Szepes, gyakran Nógrád, Zólyom's több felső megye; gyapju több ezer mázsa, gubacs, repce, vas's több más termék innen szállítatik Pestre, erre vitetik minden felső magyarországi gyártvány, kétfelé ágazván itt az országutak; viszont Pestről a' kereskedési cikkek's gyarmati portékák erre szállítatnak felfelé, ugyszinte Galicziának's mindezek, daczára annak, hogy százszori kérelmünk és még több szilkozódásink mellett is a' hatvan-pesti ut még ma sem kész, mégis, ha az ut nálak roz's árvizek borítják a' Tiszavidéket, az említett megyék kivül, gyakran Ung, Ugoosa, Szathmár, Erdély is ezen vonalon Tokajnak jöve utazik Pestre és vissza.—Ezek azonban mind csak természetvények és gyártványok, 's bár olly nagy jelentőségűek, hogy a' legközelebb pesti vásárkor a' szállítvány nagy mennyisége miatt négy szekér is volt egymás mellett a' töltésen látható, mellyek Pest felé terhet vittek, ez mégis csak egyik és kisebb ága a' pest-miskolczi vasut jövedelmezhetésének, 's talán a' kevésbbé haszonhajtó, biztosabb ennél és dusabban kamatozó a' személy-szállítás, nézzük tehát, miképen áll az ezen vonalon?

2or. Midőn a' pest-miskolczi vonalon létrejött gyorsutazási intézet csak kétszer szállított hetenkint személyt, később többször, 's végre hatszor, ezen időszakban fölállított a' kir. gyorskocsi, és voltak, kik ama felett a' halálhangot megvonák, 's mi történt? nemesak hogy él, nem hogy nem fogyott a' frequentia, hanem azóta hetenkint tetemesen szaporodott, 's most már egy napon több kocsi is indul egyszerre Pestre, sőt mi több, egy harmadik intézet is van tervben, melly szinte biztos lehet, hogy részére is jutnak utazók elegenden. Pestről Miskolcznak jár több iparúzó város, p. o. Kassa, Eperjes, Ujhely, Lőcse, Kézsmárk's több más városba's mi több, az egész Galicziából járók erre folytatják utjokat Pest felé; szóval: ezekből is eléggé világos, hogy a' pest-pozsonyi vonal után e' vidéken már népszerűségénél fogva is, hova még az járul, hogy itt gyárak, hámorok, sok iparúzó's több nagyobb iskola találtatnak, legsűrűbb a' személyszállítás, minél fogva erre mint a' vasut legbiztosabb's haszonhajtóbb ágára bizton számíthatni.

3) Tekintsük meg a' vasutnál szükséges anyagokat is e' vonalon. — Már maga a' földszin egyenes, úgy hegyektől, mint vízarádástól ment, és így minden akadály nélkül lehet az építést folytatni; mindenütt a' legjobb homok, kavics, közel a' mész, olcsó tégla, kő nem messze's midőn egy ol-

dalról a' Mátrában elég fa van, más oldalról ott a' Tiszáni olcsó szállítás Beregből. 'S mi több, maga azon hámor, hol a' vas nagy része készítetteti fog, alig van öt órányira Miskolcztól; hozzá járul chez a' jutányos napszám. Innét két órányira van a' vasutaknál annyira szükséges kőszén is. 'S már most kérdem: hol van a' honban alkalmasb táj egy jövedelmes vasutépítéshez? hol annyi előny öszszesítve arra, hogy egy vasut Pest, illetőleg Berezel és Miskolc közt létezhessék's haszonnal főnállhasson? A' központi vasutársaság a' pest-szolnoki vonalnak egy részét gondolom Berezelig vagy Czeglédig használnván, ez által nemde nagy előny van e' már ezen vonalnak biztosítva?

Constantirozzuk már most mind ezen mondottakat's vessük egybe a' készülendő vasutakkal, hogy állunk e' tekintetből a' honban? — Pest-Pozsonyig legtöbb személyszállítás, Pest-Miskolc másod helyen áll. A' pest-pozsonyin a' vízeni szállíthatás miatt csak midőn fagy, szállítatnak termékek, a' pest-miskolczi az év bármely szakában van elég, mi vízi, olcsóbb közlekedés hiányában, vasuton szállítatnak, és így sokkal több lehet. — Pest-Pozsony vidékén a' szükséges anyagok, fuvarok drágábbak; ezen vonalon felébe sem kerül, sehol a' honban olly könnyen nem kapható, — ez mind meg annyi bizonyosság, hogy azok, kik vasuti tervekkel foglalkoznak, becses figyelmüket mindennek fölött a' pest-miskolczi vonalra is kiterjeszszék, mert ennél fontosabb és szebb jövendőjü vállalat az egész hazában nem találtatik. — L i c h t e n s t e i n J ó z s e f. B. H.

A' szávakulpa! gőzhajózó társaságnak
Károlyvárosban tartott közgyűlése alkalmakor, hol 37 részvényes volt jelen, miután az elnök jelenté, hogy a' vukovári halásznak az elsilyedt, Sloga' gőzös kiemelése tett minden kísérletei sikertelenek voltak, hosszu tanácskozás után elhatározott, hogy a' nm. kir. helytartótanács kéresek meg, miszerint e' bajban a' társaságnak segítséget nyújtani kegyeskedjék annak kieszközlése által, hogy a' szávai gőzhajózást akadályozó, Sloga' káros helyzetéből az óbudai hajógyár által emeltessek ki; melly célra nézve a' társaság tagjai, ha ugyan másként nem lehet, a' munkára felmenendő napi költségeket is viselni készek; ezenköl az elnök megbízott, hogy a' dunagőzhajózási társasággal ujra egyezkedést kezdjen.

A' dunántuli kerület déli széléin huzamosan tartott eszósés minden folyót kiárasztott, többi közt a' Mura folyó sebesmentiben a' L e n d v a melletti hidat elrontotta és szét hordta's e' miatt a' közlekedés néhány napig akadályozva volt. Z. U.

Erdélyi ügyek. Erdély karai és rendei, az E. H. szerint, folyó sept. hó 9ére, mint ő felsége által országgyűlés-megnyitás végett kiüzött hatánapra Kolosváron országgyűlékeztek. Reggeli 9^{1/2}kor ő felségének teljes hatalmu biztosa b. Puchner Antal ó exca, erdélyi főkörmányzó's országos elnök ő nmlguk, a' f. kir. kormányzó, kir. tábla, a' kir. hivatalosak, hatósági követek és díszelgő katonaság kíséretében nagy számú közönség előtt ment a' székesegyházba. Honnan a' szélélek segédül hívása után az országos rendek a' tanácskozási terembe indultak, mellynek karzatai már ekkor zsufolva voltak minden rendű nemű hallgatósággal. A' felgyülekezett rendek körébe kevés idő mulva országos elnök b. Kemény Ferenc ó nmlga harsogó éljenzések közt megjelenvén a' KK. és Rdeket követk. beszéddel üdvözölte: „Tek. KK. és RR.! Az isteni gondviselés jóvoltából's törvénytisztelő fels. fejedelmünk kegyességéből ujra szerencsés vagyok Erdélyország öszszegyűlt törvényhozó rendeit üdvözölni's a' szép pályára, mellyen nemes törekvésünk céljaul őseinktől öröklött polgári alkotványunk erősítése, a' kir. szék fényének öregbítése és szeretett honfitársaink boldogságának eszközlése van kitzúve, részemről a' legderültebb remények közt felvezetni.—Fels. fejedelmünk őszinte kénnyújtásáról a' célra magas előterjesztésnek már első két pontjai által is biztosítva vagyunk, mellyekben alkotványos jogaink egyik legfontosbikának gyakorlatára önként maga szölit fel's így tetteleg nyugtat meg, hogy a' minek őseink századok folytán birtokában voltak's minek gyakorlatát ujából viszszyanyertük, annak kétségbe hozataláról többé szó sem lehet. Feleljünk meg azért e' kir. őszinteségnek hívséggel, megelőzéssel választásinkban. E' haza isméri már férfait's én teljes megnyugvással hiszem, hogy a' t. kk. és rr. szabad választása fels. fejedelmünk kegyével őszhangzásban—legfontosabb hivatalaink egyikét's több országos választás alá rendelt hivatali helyeinket olly érdemes férfakkal fogja betölteni, kikben a' kormány és nép közti kölcsönös bizodalom, dolgaink rendes és üdvös folyamának mulhatlan feltétele: az alkotványosság és közjóllét ujjabb kezességet nyerendnek. Ezek után országos elnök ur megemlíti azon adósságot, melly a' hazát és alkotványt szerző ősektől az utódokra maradt, ezt Erdély flainak le kell róniok; érti az urbéri viszonyokat. „Nagyszerű, folytatja szónok, sok oldalú, szövévényes ügy ez valóban, melly a' csillagzó szónoklatnak szintügy, mint a'

higgadt megfontolásnak bő tárgyaló kínálkozik. Hogy áldozatról van szó, azt tagadni nem lehet; de mely áldozattól rettentek vissza Erdély lelkes fia, valahányszor törvényes fejlődésmódtól a közjó nevében voltak felszólítva? Azonban kik a jóvendőre előtekinteni képesek, kik az egybefüggést mellyel az emberi és polgári viszonyok különböző ágazati egymást föltételezik, átlátni tudják, könnyen meggyőződnek a felől is, hogy a' tettek, mellyekkel lelkiismeretes előfoglalásunk után fellépődök vagyunk, áldozat-nevet csak a' jelenre alkalmazólag érdemelnek, 's nem hosszú évek sora után Erdély legdúsabb nyereségei közé fog számítani az, miért most egy utolsó felsőhajtás az aggodalmasnak részéről minden esetre megbocsátható. A' közelebbi hongyülesről fels. urunkhoz fölterjesztett törvényjavaslatunk 's több fontos tárgyat érdeklő alázatos feliratunkra kelt k. k. válasz-leiratokat lesz szerencsém a' KK. és RR. elibe terjeszteni. Egyike ezeknek kétségkívül azon nevezetes tárgyat illetend, melly már 15 év óta sajnos feszültségben tartja az egész hazát 's talán már mindkét részről az unalom határaig megelégedve a' közohajtással öszhangzó feloldatását 's hongyülesen elérendi. A' megyei tisztválasztások kérdését értem, mellyről egy higgadtabb megfontolás akárkit meggyőzhet: hogy csak mindkét részről kölcsönös engedvényezés után egyenlíthető ki. És ha mindenik félnek lemondani tetszenék is egy részéről annak, minek gyakorlatában vala, a' tetsző áldozat bizonyos nyereséggé válik, ha mérlegbe tesszük a' bizodalom gyümölcseit is a' kormány és kormányzottak és minmagunk közt. T. KK. és RR! ha van előttünk becsé a' polgári dicsőségnek, e' kérdés békés megoldása cserelével ezen országgyűlés koszorujából kimaradni ne engedjük. Végre fogadjuk hálásan fels. fejlődésünk azon atyai kegyelmét is, miszerint magánjogunk régóta parlagban heverő mezején egy barázdavonásra felzárkóztatunk. Hány éve már, hogy e' terem majd kirekesztőleg közjogi vitakozásoknak vala babértalan csatateré, 's pedig tagadni nem lehet: a' közjogi rendszer magában nem czél, hanem csak eszköz; nem az élet maga, hanem csak módja a' társadalmi életnek; és személyes jogaink, vagyunk hátrországa, czélirányos törvényekkel körülírva 's a' végrehajtó hatalomtól erélyesen védve — ezek azok, mellyekért a' polgári társaság, legyen az bármily szerkezetű, közvetlenül fenáll. És mégis a' közelebbi időkben, jelszen örökösödési eseteknél, szerencsétlenek valának e' részbeni törvényink határozatlansága miatt oly botrányoknak lenni tanuivá, mellyek polgári társaságunkat az ugynevezett természet állapothoz láttatnak visszasiűlyeszteti. Feleljünk meg e' tekintelben is a' magas felszólításnak törvényhozói ovatossággal 's vajha ez nevezetes előjel 's jól sikerült kezdet lenne magánjogi rendszerünk több hiányos pontjainak is korszerű javításához. Midőn a' nem sokára megnyíló országgyűlés főbb tárgyait e' főbbiekben érintettem, valamint nekem, úgy a' t. kk. és rr. mindegyikének keblét kettős érzet járta át: Egyik ószinte hálaérzet jó fejlődésünk iránt, ki a' korszerű haladás zászlóját önmaga buzdítva lobogtatja előttünk saját jobblétünk czélja felé. Másik azon nagyszerű tárgyak roppant fontosságának érzete, mellyekkel hazánk jóvendőjének új alapja kezünkbe van letéve. Az elsőbül önként fakad azon forró ohajtás, melly mindnyájunkkal közös: hogy a' szeretett jó fejdelem sokáig éljen, országlását öröm és dicsőség tetézzé; a' második pedig azon szilárd határozatot kellő lelkiállásban, hogy értekezésünk, tanácskozásunk 's határozatunkat az előttünk fekvő tárgyak nagyszerűségének megfelelő figyelem, komoly megfontolás, higgadt ítélet 's mi mindezeknek mulhatlan feltétele — vitakozásunkat szeretet, türelem 's kölcsönös bizalom szelleme lengje át. Csak ebben találhatja fel a' népeit szerető fejdelem boldogításunkra intézett törekvésének legszebb jutalmát; a' t. kk. és rr. nek pedig megadja honfirtásuk méltánylása 's az utókor még lángolóbb hálája 's b.

Ezen elnöki beszédre ítélőmester Gállfalvi Imre válaszolt, előadva: miként „nehéz a' feladat, terhes a' vállalat, mellyhez fogni akarunk, nagyszerű 's terjedelmes kérdések állanak előttünk feloldásra, de jutalmazó leszen, ha munkálkodásunk sikerül; és szónok hiszi, hogy sikerülni fog, mert tisztla szándékl-ankadatlan buzgalommal és szelplőtelen kezekkel vagyunk ahoz nyulandók. Sorsunk szép hazát, elhamvadtt őseink magasztos alkotványt hagytak örökül; ez csuda erővel állotta ugyan ki annyi század viharait, de mint egy hajdankori, később aztán felhagyott pompás kert osztályzatit tövis és dudvák fogták fel, eltakarták büvös szépségét 's nekünk jutott — nem mondom a' szerencse, nem az érdem, hanem a' minden nemes lelket erkölcsileg kényeszerítő kötelesség: munkára lépni, visszaadni alkotványunknak eredeti szépségét, megtisztogatni termékeny ágait 's gyümölcsei éldelhetését szélesre terjeszteni. Sok nagy eszme született a' czétra közelebbi évtizedekben, heves szellemű mozgalom működék az eszmék érlelésire, mellyeket anyagi életünkbe átültetni a' mi hivatásunk. Szép lesz a' munka, de okos és gyakorlott kezeket igényel, mert vég-

telen a' különbség a' szellemi és anyagi világ között; amabban indulatok és képzelet forognak fen, mellyek az eszmét rögtön teljesíthetnő vélik; ebben a' gondolat és létesítés közt gyakran rengeteg akadályok fekszenek; amabban egy pillanatnyi lelkesedés jövönk egész mennyét egyszerre szemünk elé varázsolja; ebben az okosság és körülmény-parancsolta elővigyázattal 's a' multa örökös viszszatekin-téssel mindig tapogattva 's gyakran csak kétségesskedve haladhatni. E' fölött vannak a' polgári társaságban elvek, a' gyakorlati életben dolgok, mellyekhez büntetlenül nem nyúlhatni. Szerencsénk, hogy példák vannak előttünk. Anglia nem nyúl alkotvány-elveit, azokra építi újításit; a' saját-jogot mint alapot tiszteli, a' régiéktől fenálló formák hatá-rin kívül nem csapong, még az egyes érdeket is méltányolva javít, lassan ugyan — de mégis halad 's oly biztos lé-péssel, hogy nem esik vissza. Legyen szabad nekem is hinni: hogy ha bukás nélkül akarunk haladni, vizszá kell tekintenünk történetiratunkra, 's polgári életünk eddigi fo-lyamának utolsó láncszemébe kell fűznünk létesítendő újításinkat, fentartva a' kívánt siker kezességéül a' törvényes formákat, figyelmeznünk a' sajátjog szentségére, mint tör-vényhozói igazságra, melly nélkül törvény nem tiszteltek 's halála magvát már születéskor hozza magával; kimé-llettel kell lennünk a' fenálló érdekek iránt, behatnunk a' vi-szonyok szövevényibe 's azok iránt gyöngédséggel visel-tetni, fel kell fogunk a' közélet egyes jellemét is, külön-ben a' törvényhozói számítás hiányos lesz, 's eredvénye nem képviselvén a' haza polgárainak sem közakarátát, sem mivelődése fokát, erkölcsi jelentőség nélkül fog szükül-ködni 's csak a' szerencsének köszönhetni, ha nem lesz vész eszköze 's b.

Ezután elnök ó excja előadja: hogy kir. biztos ó exc-jának a' rendek egybegyűlése iránti értesítése 's az ország-gyűlés megnyitására leendő felhívása végett ünnepélyes küldöttség-kinevezés levén szükséges, a' kir. kormányzók is részt kívánna venni, előbb ezt véli a' rr. körébe meghiva-tandónak; 's e' czélra azonnal ó nmlga felső fejelemgyei fő-ispán b. Bánffy Miklós ó mlga vezérlete alatt fényes választ-ványt nevezett ki az országos rr. mindenik osztályából. A' kormányzók egész testületben megjelenvén, a' kk. és rr. kormányzó ó excját örömszajos üdvözlések közt fogadják, ki is széklet foglalván az ország jelen állásában teendőink fon-tosságáról, a' törvényhozás terén a' közhaza boldogságára szükséges eszközök sikerítéséről, u. m. a' kormány és nemzet közt fentartandó bizalomról 's a' testvér Magyar-honnak előhaladást tanúsító példájáról szónokla, mire is-mét ítélőmester ur válaszulván, kormányzó ó excja küldött-séget nevezett ki gr. Lázár László kancellár ó mlgának elnöke alatt a' kir. biztos megkérésére, hogy az ó fels. ál-tal mai napra kitűzött országgyűlést megnyitni méltóztat-sék. A' küldöttség megbízatásában eljárva, annak elnöke jelenté: hogy kir. biztos ó excja sept. 10én reggeli 10 óra-kor az országgyűlést megnyitandja. A' kormányzóknek a' teremből eltávozta után az ítélőmester felolvása a' kir. hi-vascularok névsorát 's a' követektől ezek megbízóleveleit ve-vé által. Ez alkalommal Krasznamegye egyik követe, B. S. a' részek tudvalevő kétes állásánál fogva szokott olvasás megtevé, Zaránd követe pedig előadja: hogy ó ez iránti vé-leménye kijelentését akkorra tartja fen, midőn az ország-gyűlés rendeket másnapra 9 órakori megjelenésre, ez al-kalommal pedig tulajdon vezérlete alatt kir. biztos ur és kormányzó ó mlguknál teendő tisztelgésre felszólítván az ülést eloszlatta.

A' s o f e j e r m e g y e követutasításának nevezetes pontját az urbérügy teszi, mellyre névze a' követek oda uta-sították, hogy ügyekessenek megkapni az országos vá-lasztványnak ez ügybeni munkálatait, azt a' rendeknek meg-küldeni, hogy a' netán szükséges pótlékutastást felküld-hessék. Sürgessék továbbá a' tagosztály behozatalát, 's az ósiség-eltörlesztést. Nyujtsanak kérelmet a' szászok azon jogellenes eljárása ellen, mellyet ezek az oláhok ellen gy-akorlanak, miszerint t. i. saját papjaiknak fizettetik a' tizedet a' helyett, hogy azt az oláh papok kapják. Igyekezzenek a- azon, hogy a' megyei tisztviselők választásmódja hajdani törvényszerűségébe visszaállítsassék. Az uniorul hallgat az utasítás. Vége levén pedig a' szavazatszedő választvány eljártának, kitűnt hogy Kemény Dienes és Kemény István báró urak választattak meg nagy többséggel követekül.

D o b o k a m e g y e n e k ujan kinevezett főispánja b. Jósika Lajos kamarás f. hó 11én igttattott hivatalába gr. Mikó Imre kamarás, és gr. Bethlen Pál ó mlguk által. Az ün-nepély szokott szertartásokkal juttatá véghez: midőn is az or-szággyűlést hirdető leirat, az előterjesztvényekkel együtt felolvastatt; mi megtörténvén főispán ó mlga utasításké-szítő és szavazatszedő választványokat nevezvén ki, az ülést felosztatá, másnap az utasítás olvastatt, mellynek két pontja élénk vitát támasztá; egyik pontot t. i. oda indítvá-nyozák módosítottatni: miszerint időnyerhetés tekintetéből, 's

a' követek könnyebb utasíthatasáért legyen megkérve ó felsége: hogy a' kir. előterjesztvények 's a' mult országgyű-lésről felküldött t. czikkék egyszerre küldessenek le, hogy a' rendek egyuttal utasíthatassák követeiket mindenre; de az indítvány, valamint az is, hogy a' tisztválasztásra marad-jon meg a' régi utasítás, 's a' kir. adó-pénztárnokról új uta-sítás adassék, kevesebbbségben maradván elbuktak. Har-madik indítványt tevő Z. J. miszerint tennék utasításba, hogy a' partium elszakadásával „csatoltatnék egész Erdély Ma-gyarországhoz;“ ezt közhelyeslés követé 's már már elfo-gadtaték, midőn Ajtai András a' szegényebb nemesség ne-vében és annak megbízatából ellenvéleményt jelent és sza-vazásra bocsátást kér. Erre gr. B. L. hivatkozék azon biza-lomra, mellyet a' szegényebb nemesség évek óta tanusit iránta 's bizalomteljesen kéri, ne akaszszák fel a' haladás kerekét, hisz a' magyarországhoz csatlakozás föltételekkel lesz egybekötve 's azon föltételeket meg fogjuk vizsgálni. Ebben a' rr. megnyugodtak, 's az unio kérdése keresztül-ment. Ezután olvasák a' szavazatszedő bizottság tudósítá-sát, melly követeké megválasztottaknak jelenté főbíró Ló-rinczet és bíró Rácz Istvánt. Olvasák továbbá Al-sófejtér levelét, mellyben honosítási törvényeket indítványoz az ismértes Rothféle mozgalmak következtében, mellyek el-fogadtattak. Nevezetes még a' megyeház és börtön tárgya-ban kelt leirat, mellyben kivált a' börtönök korszerű javít-atásáról 's humanus szellembeni alakításáról czélseze-rű gondoskodás van rendelve. Ezen kötelességet felelet terhe alatt főispán ur vállalá el, miszerint a' tisztség közre-munkálásával legalább a' börtönt minélelőbb használható állapotrú juttatni sietend.

Az országgyűlésre követurak mind megjelentek, ki-vevén sz. Udvarhely mvarosét, hol a' főbíró törvénytelen választás után magát is követé nevezetvén, az folyamo-dás után a' kir. kormányzókhoz felhatott, hol is azon vá-lasztás megsemmítettvén a' szék főkirálybirájának kötele-ségévé tétetett saját elnöke alatt új követválasztást tar-tani. Abrudbánya és Kézdivásárhely városok követválasztásira névze is forogtak fen nehézségek, de azok már a' kor-mányzók által elhárították. Krasznamegyének egyik kö-vete pedig, Banffy Albert báró követségéről a' Mult és Jelen szerint, mivel az utasításba a' reappelláció kérdését illető pont közgyűlésen kívül, oly alakban csuszott, mit a' tisz-telt báró ur meggyőződésével öszsze nem férőnek talált, 's azért követi pályájáról az említett okból leléptét tárgyzó jelentését főispánhelyettesnek beadá.

B. P u c h n e r Antal kir. biztos ó excja azon küldött-ségnek, melly őt kolosvári utjában e' város határánál üd-vözlé, magyarul válaszolt a' „kolosvári lapok szerint.“ †
K i r á n d u l á s. Körülményeim úgy kívánták, és én mentem Nógrád és Gömör megyéken keresztül szülőföldem-re, hol a' sokáig távollevőt szülei és testvéri szerető karok várták. Utazásomban tett gazdag tapasztalatimat most egy-szerre leírni nem akarom, lesz még erre is idő; csupán ket-tőt említek meg: egyiket Nógrád, másikat Gömör megyét il-letőleg. Közel Balassa-Gyarmathoz egy kis helységben pi-neném ki az út fűrészdalmát, mert hiszen azt mondanom sem kell, hogy Nógrádban irtózatossan rosz utak vannak — midőn hallám egyik ismerősemről, hogy egy ott lakó szép kisasz-szony, félig jegyes, tüdőgyulladásba esett. A' bájoss lény éle-téhez sokak öröme csatlakozott 's azért nem hiányzott, ki azonnal Gyarmatra rándult orvosért. Tisztelet é orvos ur-nak; mert ő a' szokottnál sietőbben jelent meg, 's a' beteget szemle alá vevén, reá nyolcz nadályt rendelt rakatni; ismét volt, ki a' nadályokért szelgyorsasággal ügetett Gyarmatra. Itt két gyógyszerár van, de nadályt alias pióczát egyikben sem talált. Vizszafutott 's elszomorodott arcczal jelenté: hogy Nógrád székvárosában, hol különben annyi nadály szokott lenni, most a' patikákban egyet sem lelhetni. „A' kisasszony tehát meg fog halni,“ mond egy öreg. „Ő nem fog meghalni,“ mond egy fiatal 's ment a' helységbe az adózők-hoz 's ezeknél házról házra öszszeküldül a' nyolcz pióczát, mit a' gyarmati gyógyszerészek ex offo és pénzért nem tudtak előállítani. A' nadályok szerencsére még nem ér-keztek későn 's a' beteget életben lélek. Ebből az a' tanúság: hogy nálunk nem egy helyen a' gyógyszerárak többnyire csak papíron vizsgálatnak meg 's ezen könnyű vizsgá-lásmódot hány emberélet siratja meg, könnyű átlátni, hol t. i. alopathák az emberek, mert homoeopathia mellett nadályra nem igen van szükség.

A' másik Gömörben történt. Bizonyos kőbortb. meg-látogat egy falusi lelkész délben, ki épen gazdaszszonyával értekezett némi házi dolgokról. A' vendég ebédet kér, miért is a' gazdaszszony távozik. Most a' vendég: „tisztelendő ur! nekem nem ebéd, hanem pénz kell“ 's hogy e' mondásának némi súlyt kölcsönözön, pisztolyokat vón elő. A' lelkész mentegetődék, hogy nem rég kapván plébániát, csak öt váltó forint pénze van. A' vendég egy előre ennyivelis meg-elégült; majd ezüst evőszerek után tudakozódik, de tagadó

választ
azt a' p
V
azért tis
mondan
mostan
rekszik
élni. A'
kinek a'
fogatra
amaz n
esi az
vendég
járásra
vitakoz
mint ve
végre
bíró jó
gyik k
ez alk
öszsze
helyre
gonos
liquen
ság ál
végre
azért
vagy
ti k
A) M
szám
gyán
tokno
igtat
dovic
Bazil
jegye
denk
öszze
F e
Man
lelké
Zich
deni
K o
vén:
olva
lem
levő
gr. a
Tisz
val
mu
dob
suk
viz
Cze
ja n
viz
ma
bor
táj
m
mit
me
céz
mit
ug
sz
sal
lya
las
„O
ba
ba
du
du
eg
he
do
sé
rú
sé
re
tő
tő
né
vá
vá
gy
de
ru
é
g

választ nyer, mi közben meglátja a falon függő ezüst órát, azt a pap által levéti és zsebébe dugatja.

Vendég: Nekem még egyéb teendőim is vannak, azért tisztel. ur rendeljen számomra előfogatot, de azt megmondom, hogy ha a bejövendő s utasítandó személynek mostani eljárásomat csak egyetlen intéssel is értésül törekszik adni, e pisztoly kakasa lecsattan, s az úr megszűnik élni. A gazdaaszszony hivatik's ez által megjelenik a bíró; kinek a' lelkész tudtul adja: hogy a' tek. táblabíró urnak előfogatra van szüksége. Ez szolgabírói assignatiót kér, mivel amaz nem bírván, illyet a' pap kénytelenített adni. A' koesi az udvarba áll, s a' pap már bucsuzni akar nem várt vendégétől, midőn ez tudtára adta: hogy legalább egy óra járásra kísérlője legyen. Ki mennek a' koesihoz, s itt arról vitakoznak: melyik üljön fel előbb? a' pap a' táblabírónak mint vendégnek, ez viszont amannak ajánlván az elsőséget, végre is komolyabb következes kikerülése miatt a' táblabíró jónak látta, ha ő ül előbb fel, mit midőn teljesítne, az egyik kezével nadrága zsebében készen tartott pisztolyt az ez alkalomra leső pap megragadja, lármát üt, ember csődült össze, a' táblabíró megfogják, megkötözik s törvényszéki helyre kísértetik. Itt épen a' rögtön ítélő bíróság bizonyos gonosztevőnek ügyét dönté el s czélszerűnek látá az új deliquent is életostacismus alá venni. Ezen rögtön ítélő bíróság által az új fogoly akasztófára ítéltetett s az ítélet rajta végre is hajtattott. Sokan azt mondák: igykell! mit én csak azért sem utánozhatok, mert a' halálos büntetésnek nem vagyok barátja. H.

Hetedik közlemény a' József Nádor nemzeti képcsarnokára érkezett újabb adományok felől
A) Mltgos Popovics Bazil munkácsi püspök 19dik számu aláírásí ivén: Popovics Bazil püspök 5 ft. — Balugyánszky András hittani tanító és Hadzsega Bazil püsp. titkok, mindenik 1 ft. — Baacsinszky Jenő megyei hivatal igtatója 24 kr. — Csopey Antal, Duliskovics Mihály, Hvozdivics Péter ungvári papnevelőház lelki atyja, Medveczky Bazil püsp. levél- s könyvtárnok, Mihály János szentszéki jegyző, Paulovics Lázár hittani tanító, Rakovszky János mindenik 20 kr. — Likovics János nyugalmazott tanító 10 kr. összesen 9 ft. 54 kr. ezüst pénzben. — **B) Gróf Zichy Ferraris Emmanuel** 144 számu ivén: Zichy-Ferraris Manó 15 ft. — Eszterházy József 10 ft. — Hauszer Fábian lelkész s alesperes, Szabó Béla, Tóth József kanonok, gr. Zichy Aladár, Zichy-Ferraris Sarolta és Zichy Otto, mindenik 5 ft. — Kacsokovics Lajos 1 ft. — összesen 56 ft. **C) Konyo v i c s D á v i d** Zombor városi főbíró 289 sz. ivén: Konyovics Dávid főbíró, Michailovics Miklós, zombori olvasóköri, mindenik 5 ft. összesen 15 ft. — E' hetedik közleményi összeg 80 ft. ezüst pénzben. Közli s a' még künn levő aláírásí iver minélelőbbi beküldetéseket ujjalag kéri

M á t r a y G á b o r egyesületi titkok.

Budapesti napló. (Sept. 17én.) Széchenyi István gr. az aldunára, (Zimony, Drenkova, Orsova, Vaskapuhoz) a' Tiszaszabályozás technikai ellenőr-mérnökével Paleocapával s a' központi választottság pár tagjaival — a' szabályozási munkáknak felső Szabolcstul kezdve, Bodrogközben, Tiszadobnál, Tiszafürednél, Csongrád, Szegednél st. megindításuk után — történt kirándulásból sept. 14ken szerencsésen visszaérkezett, — innen fens. nádorunkhoz Alesútra, onnan Czenkre s Bécsbe menendő, innen pedig Fiumét látogatandja meg, honnan hihetőleg november első 3madában térend vissza. A' fenérintett vidékeken megkezdett szabályozási munkák mellett a' felső-zempléni (Ondava, Toplya, Laborez) mellékfolyamok szabályoztatását is megkezdé az e' táji társulat a' Tisza és Bodrog rendezésével összvégő m-gállapított terv szerint, úgy hogy nemcsak az anyafolyó mint főrecipiens, hanem a' mellékek szabályoztatására is meg van ezzel téve már az ohajtott kezdet a' telemesen's igen czélszerűleg módosított terv szerint Altaljánban mind az anyamind a' mellékfolyamokat illető terv, hir és várakozás szerint ugy van alkalmazva, hogy az öntözési (irrigationalis) rendszer is létesíthető az illeto helyeken s így böles előszámításal jövendőre is kiterjesztetett a' gondoskodás, hogy a' folyammelléket a' szorgalom paradicsommá varázsolhassa O-laszország s Holland példája szerint. — Mult hétfőn adatott „O m o d e P á l és családja“ Abrányi Emiltől. A' darabban jó jelenetek vannak s a' magyar előidő egyes vonalnakban jól ábrázoltatik; de fájdalom! az egész mű nem emelkedik fölül az igen igen szerény közepszerúségen. Az előfordult mérgezést annyira megszokta már a' közönség, hogy egy kis nehezletesen kívül más szentet nem érezhet iránta; helyesen eslekednének dramairóink, ha új találványrul gondoskodnának szini személyeik kioltására; különben a' közönség véleményében többé fel nem támadhatnak. Egy korszerű dramának, hogy tetszést arathasson, más kellekkel szükség bírní mint egy oda állított szekrényben készen talált mérreg. — Szinpadunkra más újdonságot is várunk, u. m. „Költő és király“ Vahot Imrétől, és „Csikós“ Szigligetűl; ez utóbbinak czimszerepe Füredy számára készült, tehát dalmeg népies jelenetek lesznek fűszerei. — A' De Bach Laura lovaratársasága mult vasárnap is megtartá nagyszerű lovagjátékát, Soullier ur 30 lovat kormányzott gyors futtában; ugyanekkor egy fucska kötelen futott fel és le az ujjóület fedeléről; az illy látvány borzasztón tetszik a' közönségnek, s épen borzalmassága miatt lenne kitiltandó műveltebb korunk mutatványi közöl; jobb mesének tartani, mint iszonyu gyönyörrel nézni az illyen élet-halál közti szálon függő fu-

tást. — Mult héten egy agglegény félvén a' lelenczház számára vén nőlenektől beszédetni tervezendő adótól, ettől menekülésre eselt gondolt ki, miszerint ő megpróbálja ugyan a' házasságot, de mivel semmi sem lehet belőle, adozástól fölmentetését kérendi; illy szándékkal tehát tizenhárom lány kezét kéréte meg egyszerre, azonban szerencsétlenségére sehoh sem kapott kosarat, azért búbanatjában felszedvén sátorfáját elbujdosott. De sorsa mankón sántikál utána. — Az „Életrépek“ szerkesztőjét már csak mégis országosabb férfúnak tartottuk! Minap egy művelt társaságban, és szinte nem kevésb műveltséget igénylő fiatal ur, ki ezen fölül évek óta tartózkodik a' fővárosban, egész őszinteséggel kérdé: ki az a' Fr. ? a' „Spiegel“ szerkesztője? Nem tudjuk, mit álmodik tisztelt szerk. ur ennek elolvasása után; de fájdalom! illy fiatal magyar emberekben bővelkedik az ország; s itt van megfelve, miért részeseül olly csekély pártolításban a' magyar irodalom, holott kik e' legfáradalmasabb pályán működnek, még csak névleg sem ismételtesek. Fogadni merénk hogy politikai lapok dolgozótársairól sem kukorikol a' hir; pedig mennyire hiszik ok, hogy ors. ágos férfiak! — Épen ide tartozik megemlitenünk hogy Stancsics Mihály pere, kinek egy elhunyt irodalompartoló nő 5 ezer p. főt hagyott végintézkedőleg, de az örökösek azt kifzetni vonakodtak, végre az iró javára döntetett el. —

Az idei iparműkiállítást hit. kimutatás szerint 22 ezer ember látogatta meg; mindenik csak két pártolót szerezzen, ezeknek csak fele családpa legyen, s mindenik család 4 taggal bírjon, kik a' hazafui törekvések pártolására neveltesenek, rövid időn annyira mehet az ipar, hogy külföldre se tekintünk szükségink fődözése végett. — A' hó napok után már kissé s rögtön hús idő köszönte be, maholnap elérkezik a' faszükség; de ezt erélyes fakeskedőink pótoini ügyek-szenek, mert naponkint újabb rakományokat látunk a' rak-tereken. — Minap egyik fogadónak egy vendége valamennyi pinézért sürgésbe hozott, ezek nem győzték neki előhordani a' személyt, mit ő egymásután szájába hányt s lenyelt; mondják hogy ez ember nem büvész, s az egészből csak annyit volna mese, hogy az illeto sütemények gonosz növekedésnek indultak; pedig ennek ellenében azt mondják, hogy 80 buzás hajó, 315 különféle élelmiszerekkel terhelt koesi stb. érkezett csak e' héten fővárosunkba. Méltó ok illy szükségben, hogy az élelem ára emelkedjék! — Takarékpénztári forgalom mult hónapban: pénztármaradék 48,101 ft 41 kr; 4-5% es betételek s kölcsöntül fizetett kamat: 166,821 ft 24 kr; visszafizetett tőkék: 152,582 ft 17 kr, összes: 367,515 ft 22 kr; kikölcsönözöttetett: 154,121 ft 47 kr; 4-5% es kamatos kifzetet; betét s ettől járó fizetett kamat: 121,515 ft 56 kr, összes: 275,637 ft 43 kr p.; tiszta pénztári maradvány 91 ezer 877 ft 39 kr. —

A' kecskemét-szegedi vasútra a' társulat sept. 9ken megalakult Szegeden, a' P. Z szerint ideig. elnöke Wöber városi bíró, tükára Réh J., kikhez 24 választványi tag választott: s az 1837/ki XXVd. Czikk értelmében a' nm. magyar kir. hittótanácsnál megtétték a' lépések a' munka melőbbi megkezdésére végett. És miután a' pályatérre egy figyelmes pillanatot veténk, világossá lón előtünk, hogy a' csatornai terv hihetőleg még hosszas időig csak terv s légyvár marad, Szeged aranykora felderülend; e' város a' magyar alföld szíve 50 ezernyi lakossal, két hajózható folyó (Tisza és Maros) birtokában, az ugynevezett Kanaán vagyis alsó M.ország közepén, a' természetűl alföldi kereskedésünk középpontjúl rendeltetve igen élénk jövőnek nézhet elibe. Midőn most is a' Tiszán és Maroson nagy terményszállításokat eszközöl, mit várhatni jövőre, hol mint előrovalunkban említők, a' Tiszát szabályozni már megkezdették s annyi ezer hold természetére használandó föld fog megkíméltetni az ártól s mocsároktól. Fényes szerint fölveve, hogy Magyarország 90millió mérőnyi gabnatermesztvényének legalább ötöde e' tájra, u. m. Bácság, Bács, Békés és Csongrád megyékre esik, s ismét ennek legalább 6oda, ropant só, dohány, gyapju, fagygyu, szappan, szalaj, marha- és borszállítványai a' vasuton menendek tova; az évi szállítvány mennyiségét legalább 4 millió mázsára tehetni, hát még a' gyártvány- és személyszállítását is számítva. a' vaspálya jövőt s ez által az alföld életforgalmát biztosítva tekinthetjük. Kedvező körülmény az építésben, hogy hegy, völgy s mocsár nélküli téren vonuland a' pálya, s más hasonneműk drágasága ellenében nagyon takarékosan állíthatatik elő, (Terv szerint Kecskemét-Szegedig 1,700,000 p. ft) pedig továbbra is a' gazdag Bácságon keresztül Temesvárnak, majd Arad felé annak idején folytatattni fogják e' vasutat, magától értetik.

Amerika.

Aug. 10én oszlott el az egyesült státusi congressus; néhány nappal elozslása előtt az elnök következő jelentést (miről már említést tettünk) nyujtott be a' közgyülekezetenek: „felszólítom önöket, fordítsanak figyelmet az ügyre, miszerint határozzanak bizonyos összeget azon kiadások fejében, melyek a' mexicói köztársaságall villongásink véggképi megszüntetésére szükségesek fognának lehetni. Valamint eleitől fogva ohajtlásom volt elkerülni a' háborut Mexicóval, ugy kívánom most annak mindkét részre nézve igazságos s becsületteljes befejeztetését. Valószínű, hogy az olly igen kívánatos czél elérésében legfőbb akadály a' két szabad állomás közti határ megállapításában feketik. Ezen határt olly módon szükség megállapítani, hogy mind a' két szerződő felet kielégítse s egyik se bánja meg azt. Egy illyetén határmegállapításnál aztán méltányos kárpótlást kell adnunk azon birtok átengedésekért, mikre netalán Mexicó magát elhatározná. Ezen körülmények közt s tekintetbe vevén azon bonyolult kérdéseket, miknek egy a' mexicói köztársasággal tartandó alkudozás által végire kell járnunk, fontosnak tartom, hogy a' végrehajtó hatalom bizonyos ösz-

szeg pénzzel láttassék el, miszerint abból szükség esetében, közvetlen a' szerződés helybenhagyatása után, a' mexicói kormányának előlegezés adathassék. A' mexicói köztársaság tán nem várhatna az egész öszszegre, mely neki jutandna, addig míg a' szerződvényt mi is helybenhagnók s mig az annak végbehajtására kivártató pénzeszközöket a' congressus jóvá hagná s folyamatba tenné. A' halasztás e' részben az egész alkudozást is meghiusithatná. A' kérdéses öszszeg hova fordittatása, magától értetik, mint minden egyéb kiadásnál, itt is, számtál által ki fog mutatattni s nem a' közszolgálatrai titkos pénzek rovatába jegyeztetni. Két előbbi esetet, hol szinte hasonló eljárás követünk, történetünkben és pedig a' jeffersonféle, kormányzás idejéből hozhatni fel. 1803. febr. 20kán egy törvényjavaslat ment keresztül, mely két millió dollárt határozott azon rendkívüli költségek fődözésére, miket az egyesült státusoknak idegen nemzetekkel közlekedése netán kívánhatna; a' nevezett pénz hova fordittatása az unio elnökére bízott, ki aztán számolni volt errül köteles. Hasonló engedélyt ugyanazon oknál fogva 1806. febr. 13án nyert az elnök. Mindkét esetben az eredvény tanusítá, miszerint amaz öszszegek való-ságos fölvétele a' státuspénztárból nem volt szükséges. Remélhetem, hogy jelen alkalommal is hasonló eredvény fog beállani, noha könnyen történhetik, miszerint annak alkalmazása, czélaink elérése végett, csakugyan okvetlen szükséges lesz. Ajánlom tehát a' congressusnak olly oklevél kibocsátatását, minél fogva két millió dollárt határozzon az említett céltul a' végrehajtó hatalom számára. Minden bal-értelem elkerülésére kötelességem kijelenteni, mikép bármily nagyon ohajtanék is a' fenálló háborunak minél rövidebb idő alatt véget venni, az mégis legnagyobb erő-kifejtéssel fog mindaddig folytatattni, míg a' felek közt békeszerződés létesülvén, azt Mexico köztársaság helyben nem hagyja. A' riograndei tudósítások julius végeig terjednek. A' háboru csekély előhaladásokat tón. A' del Norte partján levő hadsereg 17 ezer főt számlált s lassan nyomult az ellenséges földön előre. Camargo volt a' legszélsőbb pont, mit eddigelő elértek; mindazáltal készültek lőnek téve tovább indulásra Monterey felé. Taylor tábornok aug. elején szándékozik sergével tovább mozdulni. Veracruzból a' tudósítások jul. 17keig terjednek. Paredes még nem hagyá el Mexicót; azon 5000 embert, kik vele valának menendők, semmikép nem tudta öszszerezni. Kearney osztálytábornok gyorsan nyomult Ujmexico felé. A' hadhoz szedett mormonok Leavenworth erősségig érkeztek. A' Comanche-indiánok iszonyu pusztításokat követének el a' mexicói határon. A' mexicói öbölben álló amerikai órhajókon számos beteg volt; 300at szállítottak Pensacolába közülök.

Spanyolország.

A' sept. 3kai Journ. des Débatsban következőt olvashatni: „Egy rendkívüli követ tudósításokat hozott ma Madridból aug. 29kéről. A' madridi hírlap a' felségétűl a' királytól végzeményt közöl, melyben tudatja, miszerint ő, minisztertanácsa előzvényes kihallgatása után egybekelését unokatestvérével, don Francisco d' Assis infanssal, don Francisco de Paula legidősb fiával, cadixi herczeggel elhatározta. A' cortes ezen királyi közlemény átvétele végett sept. 14kére van öszszehiva. Bizonyossággal állítják, miszerint dona Luiza, a' királynő testvére, házassága Montpensier francia királyi herczeggel szinte meg van állapítva. Montpensier herczeg Neuillyben született 1824. jul. 31én.“ — Aug. 29kei madridi magánlevél szerint Izabella királynő egybekelése don Francisco infanssal aug. 28dikán este ment véghez. Ugyanaz napi madridi tudósítások ezt melléklí a' mondottakhoz: több kabinetirnök indult tegnap bel-és külföldre azon jelentéssel, miszerint ő felsége don Francisco infanst fogadta legyen el férjeül. — A' portugál kormány kiadta azon tizenöt spanyol szökevényt, kiknek irományaik nem voltak rendén. — A' madridi közőnség a' királynő egybekeléséről szóló jelentést egykedvűséggel fogadta; csak az elhatározás gyorsaságán csodálkoznak. A' vőlegényt derék, szerény és nyájas jelleme miatt általánosan becsülik ugyan, de még is attól tartanak némellyek, miszerint jövő állomására nézve túlságosan szelid s híjával lesz a' megkivántató erélyességnek. E' tárgyra vonatkozólag így ír egy párizsi levél sept. 3káról az augsb. Allg. Zingban: Izabella királynő egybekelése don Francisco de Assis cadixi herczeggel csakugyan véghez menend; a' m. aug. 29kei madridi Gaceta hivatalosan jelenti azt s egyszersmind az eddigi cortes öszszehivatását, kizárólag a' végett, hogy a' királynő elhatározása tudomásaul adassék. Ez eljárás az alkotvány 47d. czikke értelméhez képest történik, mely is a' cortes e' részbeni jogait nevezetesen csökkenti. Az 1837ki alkotvány szerint a' cortes jóváhagyási joggal birt e' tekintetben, miről most semmi szó sincsen. Azon tanácsadások, mik a' pyreneeken innen származtak, főoka voltak ama státusalaptörvényi fontos változtatásnak, mi által minden, a' francia befolyással ellenkező erő csonkult Spanyolország-

ban. A' Journ. des Débats előleg a' királynő testvére Luiza Ferdinanda elférjesülendését is jelenti Montpensier herczeggel, de a' hivatalos Gaceta 's félhivatalos Heraldó még hallgatnak e' tárgyról. Jól értesültektől eredő madridi levelek azonban ezen tényt is megállapítottak írják, mit egyébiránt a' madridi, párizsi 's londoni kabinetek már régén kicsináltak. Anglia részéről tehát nem tarthatni ellenmondástól, jóllehet a' whig kabinet ezen öszszeköttetést, azon fontos következesek miatt, mik a' királynő gyermekelességéből származhatandnak, nem igen örömet szemléli. Ellenben a' spanyol nép nagy többségénél az komoly kedvetlenséget fog támasztani; e' fölött is egész bizonyossággal nyilatkoznak a' madridi levelek. A' Tiempo, a' minisztersegtől független moderadók közlönye, határozottan ellene szól, hasonlag több progressista lap is. A' közvélemény egyáltalában minden ellen van, mi a' francia befolyás meg erősítését előmozdithatná. A' cortesben is nyilatkozik e' vélemény, míg a' királynő válaszlása általános helybenhagyásnak, kivévén a' carlistákat, örvendhet. De ezek aligha merészelnék valamit kezdeni ellene, legalább nyugottan türendék vala sorsukat, ha Montpensier herczeg helyében don Enrique nyeri meg az infansó kezét. Az előbbinek még határozottabban vannak ellene mint minden egyéb párt. — A' férjhezmenés közrebocsátására még csak Glicksberg hg megérkezése váratték Madridban, ki innen elhatározó tudósításokat vitt a' spanyol udvarhoz, mire az eljegyzés tüstint végbe ment aug. 28kán este. A' minisztertanácsban e' kérdést egyhangu jóváhagyással még tizennégy nap előtt határozták el. Azon hatalmak, mellyek Izabella királynőt eddig el nem ismerték, az egész ügynél a' játékon 's így befolyáson kívül maradnak; vajjon előnyükre é? ez kétséget szenved. Első tényül a' királynő férjhezmenése után nagy terjedelmű közbocsánatot hirdetnek ki, mi iránt azonban még nincs végső megállapodás.

Anglia.

Irlandból naponkint érkeznek újabb tudósítások rosz burgonya-termésről. Már most egészen bizonyos, miszerint november hónapban egész Irlandban nem lesz burgonya. Jelenleg is magas fokra hágott egyes megyék vagy grófságokban az inség 's Dublinba naponkint érkeznek új gyámolítási kérelmek a' hatósághoz. Daczára e' kimondhatlan nyomoruságnak, melly többi közt épen Tiperrary grófságban leginkább dühöng, a' nevezett grófságban mégis számos földesuraság létezik, melly szivtelen 's elég eszélytelenül sürgeti a' haszonbérleti jövedelmek tökéletes lefizetését 's hol ez nem történik, a' termést zálogba veszik 's a'

bérlőket elüzik. Ezen kemény 's megfontolatlan lépések még inkább nevelik a' népingerültséget, melly a' nélkül is már olly nagy, 's ha eddigelő még nem történtek erőszakoskodások, ha még nem folyt vér, az főleg a' kath. clerus befolyásának tulajdonítandó. Ezalatt a' kormány igen buzgalmasan dolgozik az irlandi szegények foglalkodtatását 's az inség-szenvedő kerületek gyámolítását illető bill keresztülvitelén 's a' kincstárlordok e' végett az irlandi státusépítési hivatalhoz 's a' főbiztoságok előjárójához igen terjedelmes tudósításokat bocsátottak.

Franciaország.

Midón néhány hónap előtt a' nemzetország új egyenruházata behozatott, a' régi szjszerek megtartattak. — Legtöbb ezred azon kérelemmel fordult a' főtisztakarhoz: miután a' fegyverköntöst be hozták a' nemzetorságnál, legyen nekik szabad, ehez illő övet is, mellyen egyszerre kardot és töltéstáskát viselhetnek, a' régi szj helyett használhatniok. A' felelet viszszaütasító volt. A' kamra megnyitásánál egy század nemzetör csupán övvel jelent meg. Az órnagy 's később alezredes a' szabályellenleg megjelenteknek távozást parancsoltak, de ezek nem mozdultak 's minthogy nem volt tanácsos engedelmességre kényszerítés által figyelmet gerjeszteti, az egész ünnepély alatt ugy maradt a' század állománán. Most Jaquemintot tábornok napiparancsot bocsátott ki, melly az említett századot feloszlatja 's tagait az ezred más századai közé sorozza.

Sept. 3án kezdék 's végzék követkamrában a' válaszfelirati vitakozást. Előbb Larabit az elharapozó gyujtogatásokat hozá szóba. Duchatel gr. belügyminiszter kijelenté, miszerint a' kormány minden megkivántató rendszabályhoz nyult e' gonoszságok megszüntetésére; legroszabb e' dologban az onnan származó ingerültség, mit azonban a' szószékéről boncolgatás még inkább növelne; egyébiránt igaztalanság lenne innen párttörekvéseket vonni ki. E' tekintetben aztán Larochejacquelin marq. ovást tón a' legitimisták nevében. Erre a' válaszfelirati vitakozáshoz fogtak. Manguin a' választási törvényhiányait sorolá elő, miket nézete szerint a' kormány szokott kizsákmányolni. Arago panaszt emelt az iránt, hogy Perpignanban a' hivatalos befolyás minden lehető eszközeivel a' castellanei parancsnokló altábornok veje állítottat ellenében, ugy hogy Ibrahim pasa, ki akkor a' városban mulatott, a' Nil partján képzelhette magát. A' belügyminiszter azt felelte, mikép ő ezen vádak nem tarthatja komolyknak; katonaságot kellett oda rendelni a' békezavarások elhárítására. Ezzel be volt az általános vitakozás fejezve 's a' kamra tüstint, minden további tanács-

kozás nélkül, elfogadá a' válaszfeliratot, melly is következőleg hangzik: „A' követkamra sietett fölséged meghívásának eleget tenni. A' charta fogadását teljesíteni kellett 's mi mindnyájan buzgón ohajtottuk hódolatunk 's eskünket az alkotványos trón előtt letenni. Fölséged jelenti nekünk, hogy a' státus bel és külügyi fölött munkálatink rendes idejében akar hozzánk szólani. Mi aztán a' kérdéseket, mik országunk öszszes érdekeit, annak jóllétét 's nagyságát illetik, vizsgálás alá veendjük. De van egy hivatás, mellynek teljesítése örömet okoz nekünk. Franciaország megbiza minket azon értelmek kifejezésére, miket ön 's fels. családja iránt táplál. Midón válaszlásával megtsített, nyilván kinyilatkoztatá, miszerint közte és felséged közt, közte 's önnök uralkodó háza közt a' szövetség megoldhatlan. Sire! ön fiatalága óta megtanulta Franciaországot szeretni 's neki szolgálni. Nem létezik kísérlet, mit ön ki nem állt, nem létezik veszély, mellyel ön szembe nem szállt volna e' hon nyugalma 's boldogsága biztosítására. A' gondviselés ötmalmazza önt. Ez meg fogja hoszszabbítani ezen kormányt, melly intézvényink szilárdítására alapítottat meg. Utóda 's a' miénk fogják a' közfáradóság gyömölcseit élvezni 's legfőbb jutalmul áldás közt maradand fen neve 's tisztelettel fog a' haza róla emlékezni. „Hállomás szerint Molé gr. megbízatást kapott Madridba utazásra a' végett, hogy Luiza infansó kezét Montpensier hg számára hivatalosan kérje meg. Sept. 5ei Journ. des Débats e' házasságot csak annyiban említi, hogy a' madridi lapok e' részben, leginkább ellenzéki, megjegyzéseit közli. Magánlevelek után Montpensier házassága még nem olly bizonyos, millyennek eleinte hirtelték. Mások állítása szerint ellenben olly kevésbé kételkedheti a' kettős házasságról, hogy még az ünnepélyes szertartás napját is (oct. 10.) kitűzöttnek mondják. Közvetlen az egybekelés után Luiza infansó férjével együtt Párisba utazik, hol leend a' fenséges pár állandó lakása.

Azon tok, mellyet Henry vallomása nyomán indulva pinczéből kiástak, az ő jelenlétében nyilatott fel. Egy a' tény előtt irt nyilatkozatot foglalt ez magában a' lövsnéli szándéka fölött. Azt írja ugyanis benne, mikép csak fojtásra töltött 's a' rudacsokról mesét egyedül azért találta legyen fel, hogy kivégeztessék; intézkedett volna egyébiránt, hogy a' tokot feltalálják 's akkor a' bírakat sajnálat fogta volna el-tölteni, a' halálos büntetést pedig „kemény csapás“ érne. Henry megkegyelmezési kérelme iránt még nincs határozat.

Gabonaár: Pest sept. 11én (pesti mérő.) Tisztbuzza: 295—260. Kétszeres: 220—221. Rozs: 170—180. Arpa: 132—120. Zab: 90—85. Kukoricza: 110—155 v.gar.

74ik szám.

É R T E S Í T Ó.

1846.

Gőzhajózási jelentés.

Alulirt igazgatóságnak van szerencséje jelenteni, miszerint az első cs. kir. szabadítókos gőzhajózási társulat t. cz. részvényeseinek az új szabályok értelme szerint tartandó első rendkívüli közgyűlése, a' cs. kir. udvari biztos jelenlétében folyó 1846ik évi szeptember hó 22én délelőtti 8 1/2 órakor Bécsben a' hangász-egyesület teremében fog tartatni.

A' szavazattal bíró t. cz. részvényes urak sziveskedjenek belépti jegyeiket e' közgyűléshez, úgy szinte a' tanácskozás alá kerülendő tárgyak programját szeptember 17től kezdve Bécsben a' gőzhajózási hivatalban (Bauernmarkt Nro 582.) kezükhez venni.

A' szavazattal és annak gyakorlása tekintetében a' társaság alapszabályainak 18- és 19dik §saira utasittatnak azon megjegyzéssel: miszerint a' tartandó közgyűlésre nézve már a' „Wiener Zeitung“ által 1846ik évi február 22én nyilvánított hirdetés szerinti kivétel nélkül mindazon részvényesek bírnak szavazattal, kik folyó évi június 22ke óta legalább is tiz részvénynyel bírnak, és azon nevékre szóló tiz egész részvény a' társaság könyveibe be is van írva, e' fölött a' többi a' társaság alapszabályainak 18ik §ában előterjesztett föltételnek megfelelnek.

Alulirt igazgatóság egyuttal még azt is jelenti:

- 1) hogy a' részvények letételének a' szavazati jog gyakorlása végett szelvény-ívek (Coupons-Bögen) nélkül kell megtörténni.
- 2) hogy azon szavazati joggal nem bíró részvényesek is, kik Bécsben laknak, és császári királyi alattvalók, igazgatósági tagokul megválaszthatók.

A' cs. kir. szabadalmas első dunagőzhajózási társulat igazgatósága. 3—3

Két vagy háromszáz darab egy v. két esztendő ürü

melly nagy termelő, egészséges 's nem selejtezt vagy mustrált, 's kiegyenlített gazdag szőrű juhászatbeli legyen, mellynek gyapja mázs. tavaly és az idén 80—100 pengő forinton kelt, megvételre kerestetik. Illy szándéku birka-tulajdonosak eziránti bérmentes leveleiket a' „Jelenkor szerkesztőségéhez“ méltóztassanak utasítani, mellyekben a' juhászat helye az utolsó árral 's az el- és átadás föltételeivel együtt érintessenek meg. — 4—6

A' tolnai szeder selyem-egyletnek alapszabályai értelmében e' folyó hó 21én tartatni kellő öszsi közgyűlése, a' szinte akkoron eső sárvízi társaság gyűlése miatt s e p t e m b e r 24re tétetik által. — Kelt Szegzárdon, szeptember 10ik napján. — Választványi határozatból S t a n n F e r e n c z s. k. egyleti jegyző. 1—3

Figyelmeztetés a' dunagőzhajózási részvények 's kötelezvények birtokosaihoz.

Az első cs. kir. szabad dunagőzhajózási társulat igazgatósága ezennel jelenti, miszerint az 1846ik évi szeptemberi osztalék-díjak, egy egész részvényért 12 ft 30 kr. egy fél részvényért . . . 6 ft 15 kr.

ugy szinte az 500 ftos kötelezvények kamatai . . . 12 ft 30 krjával p. b. ben, az illető 1846ik évi szeptemberi szelvények (Coupons) átadása mellett, e' társaság pénztáránál Bécsben (am Bauernmarkt Nro 582) vagy Pesten a' gőzhajózási hivatalban ki fognak fizettetni. — Bécs august 28án 1846. 3—3

Jelentés

a' dunagőzhajózási társaság két millió értékű kibocsátandó új részvényit illetőleg.

Az 1846ik évi mart. 26kai közgyűlés határozata következtében az első befizetési részleg minden félrészvényre 50 pftban állapittatik meg.

Minden birtokosa egy 500 ftos egész részvénynek névértéken vehet félrészvényt az új kibocsátásból, ha tudniillik a' tőle járó fizetéseket az illető határidőkben teljesíti. Félrészvények birtokosi a' megtett fizetésért egy ideiglenes nyugtatványt (Interimsschein) nyernek, 's két ideiglenyugtatvány előmutatása mellett teljesített fizetés után fél új részvényt. —

Az első részlegi befizetésnek 1847ki január 15keig kell megtörténni a' társasági központi hivatalban (Bécs, belváros Bauernmarkt 582. sz. a.) az eredeti részvények előmutatása mellett, mikre bélyeg ütették a' megtett befizetésre szólólag. Ezen határidő után elvesztik a' régebbs részvények a' névtekinteti jogot, 's a' társaság a' hátramaradt részvényekről szabadon rendelkezhetik.

B é c s, sept. 15. 1846.

A' cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társaság igazgatósága. 1—3

† Széna-eladás. T. Pestmegyebeli révbéri pusztán Dunaföldvárval átel-leben nagyobb mennyiségű, legjobb minőségű széna adatik el kisebb nagyobb mennyiségben. Azon vevőnek, ki ott helyben akarja elhasználni, alkalmas marha- vagy birka-akol is adatik. — Értekezhetni Károly Ferencz révbéri ispánnal, ki Dunaföldvárról, vagy Arday Károly urad. felügyelőnél, ki Pomázon Vörösvárról veszi leveleit. 3—3

Dunavízjárás: sept. 16án: 6' 6" 9" az 0 felett.